1979 1

Τά πράγματα δέν εἶναι κανονικά.'Η κατάσταση δέν εἶναι κανονική. 'Ο Καλλιτέχνης ἀσφυκτιᾶ καί ὁ πολίτης πνίγεται.Πρέπει νά ἀντιδράσουμε στήν ἀντίδραση.Δηλαδή πρέπει νά δράσουμε καί πάλι ἄμεσα,πολιτικά,μαζικά, μαχητικά.Πρέπει νά δοῦμε καθαρά αὐτό πού συμβαίνει γύρω μας.Κάποιοι βιάζονται.Βιάζονται πολύ.Πρέπει νά ἐξετάσουμε γιατί βιάζονται καί ποῦ θέλουν νά μᾶς πᾶνε.

Καί πρώτ'ἀπ'ὅλα ἄς μιλήσουμε γιά τήν Τέχνη.'Εδῶ καί πολλά χρόνια ἀποδείξαμε μέ ἔργο καί πράξη ὅτι ἡ τέχνη εἶναι φαινόμενο πολιτικό. 'Η 'Ελληνική 'Αριστερά πρωτοπόρα κοινωνική καί πολιτική δύναμη ἔδειξε στήν ζωή ὅτι εἶναι ἐπίσης καί πρωτοπόρα πολιτιστική δύναμη.Δημιουργήθηκε Τέχνη γιά τό Λαό.Μπῆκαν οἱ βάσεις γιά τό ἀναγεννητικό πολιτιστικό μας κίνημα ὀργανικά δεμένο μέ τό λαϊκό ἐπαναστατικό μας κίνημα.

'Ο λαός,ἡ νεολαία εἶχαν τούς δικούς τους τρόπους,τή δική τους αἰσθητική,τά δικά τους ἔργα.Πετύχαμε τήν ἑνότητα μέσων καί στόχων τῆς πολιτικῆς καί πολιτιστικῆς ἐπανάστασης.Γιά πρώτη φορά,τότε, ἡ τέχνη μαζῶν καθιέρωσε τούς δικούς της χώρους,τά Στάδια.Γιά πρώτη φορά, τότε,ἡ Λαϊκή τέχνη συνέτριψε τή βιτρίνα τῶν 'Αθηνῶν -ὅπου οἱ ἐκλεκτοί τῶν ἀστῶν εἶχαν φυλακισμένη τήν τέχνη- γειτονιές καί στήν ἐγκαταλειμένη 'Επαρχία."Ετσι τά όράματα πού ἔσπειραν μέ τό αἷμα τους οἱ νεκροί τῆς 'Αριστερᾶς ἄναψαν καί πάλι ζωοφόρες πυρκαϊές στά πέρατα τῆς 'Ελλάδας. Τότε τά χωριά γέμισαν μέ τά τραγούδια τῶν Λαμπράκηδων πού μεταφέρανε τό ἀνίκητο μήνυμα ἑνότητας κι'ἀγώνα τῆς 'Ελληνικῆς 'Αριστερᾶς.Κι'αὐτή ἡ Τέχνη ἦρθε ἔμπρακτα νά ξεκαθαρίσει τήν ἀπό τό στάρι.

'Ο λαός καί ἡ νεολαία εἶχαν τώρα τή δική τους τέχνη γιά νά ἀντιμετωπίσουν τήν ἀμερικανοκρατία,τό θρόνο,τήν προδοσία,τή χούντα καί τά τάνκς στό Πολυτεχνεῖο.

Κι'ἐνῶ αὐτή ἡ τέχνη ἄντεξε τά πυρά τοῦ ἐχθροῦ,σήμερα διαβρωμένη ἀπό τά μέσα,συκοφαντημένη γιά μικρόψυχους κομματικούς ὑπολογισμούς, δουλεμένη ὕπουλα ἀπό κυπφύεκ ἄστούς καλλιτέχνες πού βαλαν τή μάσκα τοῦ προοδευτικοῦ,περνᾶ σιγά-σιγά στά περιθώρεια τῆς ἐπίσημης πολιτιστικῆς πολιτικῆς τῶν ἐπιτελείων καί αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς 'Αριστερᾶς.

Εἶμαι βαθειά πεπεισμένος ὅτι αὐτή ἡ σύγχυση καί ἡ κρίση συνδέεται ἄμεσα μέ τήν κρίση τῆς 'Αριστερᾶς.Γι'αὐτό καί σάν μαχόμενος καλλιτέχνης ἀγωνίζομαι γιά τό ξεπέρασμα τῆς κρίσης.Σήμερα σάν πνευματικός ἄνθρωπος ἀσφυκτιῶ τό ἴδιο καί περισσότερο ἀπό τόν καιρό τῆς χούντας.'Επειδή εἶμαι 'Αριστερός καί ἐπειδή τό ἔργο μου εἶναι συνδεδεμένο ὀργανικά μέ τήν 'Αριστερά ὑφίσταμαι ἕναν ἄγριο ἀλλά κρυφό διωγμό ἀπό ὁλόκληρο τό πλέγμα τῶν μέσων ἐνημέρωσης - τηλεόραση - ραδιόφωνο - τύπος - πού ἐλέγχει ἡ ἑλληνική ὀλιγαρχία δεξιά καί "δημοκρατική".

Πιασμένος μέσα στίς   :ἀπό τή μιά ὁ ὁλοκληρωτικός πόλεμος τῆς ὀλιγαρχίας πού μοῦ στερεῖ κάθε δυνατότητα πρόσβασης καί ἐπικοινωνίας,μέ τό μεγάλο κοινό,ἀπό τήν ἄλλη ἡ σύγχυση καί ἡ ἀμφισβήτηση μέσα στίς γραμμές μας,δέν ἔχω δυνατότητα ἄμεσης καλλιτεχνικῆς ἐπικοινωνίας.῞Ομως ἄν ἀναφέρομαι στίς προσωπικές μου ἐμπειρίες τό κάνω μόνο καί μόνο γιατί εἶναι ἐνδεικτικές γιά τή γενικότερη πορεία τῆς Τέχνης καί ἰδιαίτερα τῆς Τέχνης γιά τό Λαό.Αὐτό τό πάθος,τό μίσος καί ἡ ἄρνηση ἰδιαίτερα ἀπό κεῖνο τό κομμάτι τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας πού ἔχει βάλει σήμερα τή μάσκα ὄχι μόνο τοῦ δημοκράτη ἀλλά καί τοῦ ἐπαναστάτη θά πρέπει νά μᾶς βάλει σέ πολλές σκέψεις.῎Αν θέλετε τή δική μου γνώμη,τό πιό ἀνησυχητικό ἴσως σημάδι γιά τήν ἀλλαγή πού μᾶς ὑπόσχονται οἱ γνωστοί νονοί τῆς ἀλλαγῆς μέ φορέα μόνο ἕνα κόμμα καί φυσικά τήν 'Αριστερά στή

γωνία εἶναι τό βαθύ τους μίσος γιά τήν πολιτιστική ἀναγέννηση πού βγῆκε μέσα ἀπό τά σπλάχνα τῆς 'Ελληνικῆς 'Αριστερᾶς.
"Οταν αὐτοί οἱ κύκλοι φοβοῦνται ὅπως ὁ διάβολος τό λιβανο ἐκείνη τήν τέχνη πού τόσο φόβιζε τή χούντα,τά συμπεράσματα βγαίνουν μόνα τους.
"Οποιος φοβᾶται τήν 'Αριστερά,ὅποιος φοβᾶται τήν τέχνη τῆς 'Αριστερᾶς, τότε σε΄τελική ἀνάλυση φοβᾶται τόν ἴδιο τό λαό.Καί κανένα προσωπεῖο,καμμιά μεταμφίεση δέν·εἶναι ἱκανή νά κρύψει τήν ἀληθινή του φύση.

Κι'ἔτσι μπήκαμε στήν οὐσία τοῦ προβλήματος.Γιατί τάχα νά βιάζονται ὅσοι βιάζονται σήμερα; Μά γιατί πιστεύουν ὅτι ἡ συγκυρία εἶναι εὐνοϊκή. 'Αφοῦ ἀκόμα καί μέσα στήν Τέχνη τῆς 'Αριστερᾶς ὑπάρχει τόση σύγχυση.'Αφοῦ ἡ 'Αριστερά ἐξακολουθεῖ νά ἀλληλοσπαράσσεται στίς ἀντιφάσεις της,ἀνίκανη νά τίς ξεπεράσει.Καιρός νά ὁδηγήσουμε σέ πόλωση μέ σκοπό νά καταβροχθίσουμε γιά ἄλλη μιά φορά -ὅπως λ.χ. στά 1964- τό ἐκλογικό σῶμα τῆς 'Αριστερᾶς, βάζοντας ἔτσι τελεσίδικα στή γωνια τήν 'Αριστερά.Γρήγορα,τώρα,αὔριο. Πρίν ἀλλάξει ἡ κατάσταση μέσα στό Λαό,μέσα στό προοδευτικό κίνημα καί πρό παντός μέσα στήν 'Αριστερά.

Γιατί τούς ἀνησυχεῖ τό ἄνοιγμα πρός Μόσχα καί Πεκινο,Γιατί θά ἀλλάξει ἐξ'ἀντικειμένου ὁ διεθνής προσανατολισμός τῆς χώρας.Γιατί θά ὑπάρξουν χειροπιαστά καί σοβαρά   στό μονόπλευρο προσανατολισμό πρός τή δύση.Καί ὅλα αὐτά θά ἔχουν βαθειές ἐπιπτώσεις μέσα στό λαϊκό μας κίνημα.Μέσα στό Λαό.Ποιός δέν συμφωνεῖ ὅτι ὁ ἀντισοβιετισμός σημαίνει γιά μᾶς ἀντικομμουνισμός; Δηλαδή ἡ 'Αριστερά στή γωνιά;
Γράφει γι'αὐτό ὁ Ριζοσπάστης:

①

Καί ὁ   νοεῖτο.

Τούς ἀνησυχεῖ ἀκόμαή θετική πορεία μέσα στό λαϊκό μας κίνημα. Καί προπαντός ὁ   τῆς ἑνότητας πού σταθερά κερδίζει τούς ἀγωνιστές τῆς 'Αριστερᾶς σέ ὅποιο χῶρο κι ἄν ἀνήκουν.Σήμερα ὅλο καί πιό πολλοί ἀγωνιστές βλέπουν καθαρά ὅτι γιά νά ἀποφύγουμε τήν πόλωση ποῦ μᾶς ὁδηγοῦν εἶναι ἀνάγκη νά συσπειρωθεῖ ἡ 'Αριστερά.

Γιά νά ὑπάρξει δημοκρατική διέξοδος δέν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος α'αὐτόν. Γράφει σχετικά ἡ ΑΥΓΗ.

Ⓒ

῞Ομως γιά νά γίνουν ὅλα αὐτά προϋπόθεση εἶναι ἡ ἐνιαία συσπείρωση τῆς ᾿Αριστερᾶς.

῾Η ΚΕΑ προσφέρεται γιά τό σκοπό αὐτό,καί θά κάνει ὅ,τι εἶναι δυνατόν γιά νά ξεπεραστοῦν οἱ διαφορές,οἱ προκαταλήψεις.Νά ξεπεραστεῖ ἡ κρίση. Μέ μιά ῾Ενιαία συμπαράταξη ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς ᾿Αριστερᾶς στήν κορυφή καί στή βάση εἶναι βέβαιο ὅτι ἡ παράταξή μας θά ἀναδειχτεῖ σέ δύναμη-κλειδί γιά τίς μελλοντικές ἐξελίξεις στή χώρα μας.

Σήμερα φαίνεται ὅτι οἱ γνωστοί νονοί ἔχουν τό πρόβλημά τους λυμένο. Δυό κόμματα ἐξουσίας καί οἱ ἐνοχλητικοί στή γωνία.

῎Ας τούς χαλάσουμε γιά ἄλλη μιά φορά τά σχέδια.῎Αλλωστε τούς τά χαλᾶμε μισό αἰώνα τώρα δίνοντας πάντοτε στό λαό μας τήν ἀναγκαία δύναμη γιά νέες κατακτήσεις.

Εἴμαστε περήφανοι γιά ὅσα προσφέραμε ἕως σήμερα στό λαό μας.

Γι᾿αὐτό ἡ εὐθύνη μας γίνεται ὅλο καί πιό μεγάλη.

῞Οταν ἡ ἑνότητα τῆς ᾿Αριστερᾶς γίνει πραγματικότητα δέν θ᾿ἀλλάξει μόνο ἡ πολιτική μας ζωή.θά ἀλλάξει τό ἴδιο τό ψυχολογικό,τό ἠθικό κλίμα. Τήν κρίση θά τήν διαδεχτεῖ ἡ   ,ἡ ἀναγέννηση,ἡ δημιουργία.

Βοηθεῖστε μας - δίνοντας τά χέρια - καί μᾶς τούς πνευματικούς ἀνθρώπους τῆς ᾿Αριστερᾶς νά ξαναβροῦμε τήν ψυχή μας,τό τετράφυλλο δάκρυ.

-.-.-.-.-.-.-.-.-

Όταν βρίσκομαι μέσα σε αίθουσες συναυλιών ή σε Στάδια
βρίσκομαι κάτω κανόνα για να δεχθώ τη μουσική μου.
[illegible]
Σήμερα για μη υποστείτε διαφορετικά [illegible]
[illegible] ανάγκη να επικοινωνώ μαζί σας
με τη γλώσσα της λογικής. [illegible]
[illegible]

Κανονικά θα έπρεπε να δεχθώ όπως σήμερα τη μουσική μου. Όμως τα πράγματα δεν είναι κανονικά. Η κατάσταση δεν είναι κανονική. Ο καλλιτέχνης ασφυκτιά και ο πολίτης πνίγεται. Πρέπει να αντιδράσουμε στην αντίδραση. Δηλαδή πρέπει να δράσουμε και πάλι, άμεσα, πολιτικά, μαζικά, μαχητικά. Πρέπει να δούμε καθαρά αυτό που συμβαίνει γύρω μας. Κάποιοι βιάζονται. Βιάζονται πολύ. Πρέπει να εμποδίσουμε μας βιάζονται και που θέλουν να μας πάψουν. Και πρώτ' απ' όλα ας μιλήσουμε για την Τέχνη μ' [illegible] και [illegible]. Εδώ και πολλά χρόνια απ' όσο θυμάμαι όλα η Τέχνη
Εδώ και πολλά χρόνια η Ελληνική Αριστερά είναι φαινόμενο πολιτικό. Η Ελληνική [illegible] δύναμη έδειξε πως μαζί πρωτοπόρα κοινωνική και πολιτική [illegible] όλα είναι επίσης και πρωτοπόρα πολιτιστική δύναμη. [illegible] Δημιουργήθηκε Τέχνη για το λαό. [illegible] Μπήκαν οι βάσεις για το αναγεννητικό πολιτιστικό μας κίνημα οργανικά δεμένο με το λαϊκό επαναστατικό μας κίνημα. Ο λαός, η νεολαία είχαν τη δική τους ενδιαφέρουσα τροφή, από δική τους αισθητική, τα δικά τους μέσα και στόχους έργα. Πετύχαμε μια ενότητα τη πολιτική και πολιτιστική επανάσταση. Για πρώτη φορά, τότε, η Τέχνη μπορούσε καθημερινά τους δικούς της

χώρους, τά Στάδια. Γιά αὐτή φορά, τότε, ἡ λαϊκή
~~[illegible]~~ Τέχνη συνάντησε τή βιτρίνα τῶν Ἀθηνῶν — ὅπου
οἱ ἐμπορικοί τοῦ ἀστικοῦ εἶχαν ~~[illegible]~~ φυλακισμένη τή Τέχνη —
γιά ~~[illegible]~~ νά βγεῖ στούς δυτικούς δρόμους, στίς λαϊκές
γειτονιές καί ~~[illegible]~~ στά γυμναστήρια τῆς Ἐπαρχίας.
* Ἔπειτα ~~[illegible]~~ τά δράματα πού γέμισαν
μέ τό ~~[illegible]~~ αἷμα της ~~[illegible]~~ οἱ νεκροί τῆς Ἀριστερᾶς
ἔσβησαν καί πάλι μελωδίες λαϊκές στά στόματα
τῆς ἐξορίας. Τότε τά μουσικά γίνονται μέ τά
τραγούδια τῶν μαντινάδων πού μεταφέρανε τό
ἀνίκητο μήνυμα ἑνότητας, κι' ἀγώνα τῆς ἐξόριστης
Ἀριστερᾶς. Κι' αὐτή ἡ Τέχνη ἦρθε ἐκφρασμένη
νά ξεκαθαρίσει τή ἥττα ἀπό τό ~~τό~~ στόμα.
ὁ λαός καί ἡ νεολαία εἶχαν τώρα τή δική της
Τέχνη γιά νά ἀντιπαλαίψουν τήν ἀμερικανοκρατία,
τό θρόνο, τήν προδοσία, τή χούντα καί τά
τανκς τοῦ Πολυτεχνείου.
Κι' ἐδῶ αὐτή ἡ Τέχνη ἄντεξε τά σημάδια τοῦ ἐχθροῦ
δέχτηκε λαβωματιές ἀπό τά μέσα, συκοφαντικές
γιά ~~[illegible]~~ μικρόψυχη κρατική ὑποταγή, δυσφημίσεις
ὅπως καί ἀπό αὐτή καλλιτέχνες πού βγάλαν τά
μάτια τοῦ προσδιοριστικοῦ, ἀλλά σιγά-σιγά στά
περιθώρια ~~[illegible]~~
τῆς ταξικῆς πολιτιστικῆς πολιτικῆς τῶν ἐπιτελείων
καί αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς Ἀριστερᾶς.
~~Γι' αὐτό τό λόγο ἀργότερα νά λειτουργεί~~
~~μου [illegible]~~ Ὑπάρχει σύγχυση βαθειά.
~~[illegible]~~

~~Από τότε ἐμπεπαιγμένεται μαστιγικά ... ἡ ἑλληνική ὀλιγαρχία~~

Πού τότε ἐπαιτατευόμενα μαστιγικά ἄλλοι, οἱ ἐχθροί τοῦ λαϊκοῦ μας κινήματος, οἱ ἐχθροί τῆς Ἀριστερᾶς.
Εἶμαι βαθειά πεπεισμένος ὅτι αὐτή ἡ σύγχυση καί ἡ κρίση συνδέεται ἄμεσα μέ τήν κρίση τῆς Ἀριστερᾶς.
Γι' αὐτό καί σάν μαχόμενος καλλιτέχνης ἀγωνίζομαι γιά τό ξεπέρασμα τῆς κρίσης — ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Ζήτημα σάν ἀνεξάρτητης αὐθεντίας ἀσφυκτικό τό ἴδιο καί ἀπειλητικότερο ἀπό τόν καιρό τῆς Χούντας.
Ἐπειδή εἶμαι Ἀριστερός καί ἐπειδή τό ἔργο μου εἶναι συνδεδεμένο ὀργανικά μέ τήν Ἀριστερά ὑφίσταμαι ἕναν ἄγριο ἀλλά κρυφό διωγμό ἀπό ὁλόκληρο τό σύστημα τῶν μέσων ἐπικοινωνίας — τηλεόραση - ραδιόφωνο - Τύπος — πού ἐλέγχει ἡ ἑλληνική ὀλιγαρχία ~~[illegible]~~ δεξιά καί "δημοκρατική".
~~[illegible]~~ Πιεσμένος μέσα ~~[illegible]~~ στίς Συμπληγάδες: ἀπό τή μιά ὁ ὁλοκληρωτικός πόλεμος τῆς ὀλιγαρχίας πού μοῦ στερεῖ κάθε δυνατότητα πρόσβασης καί ἐπικοινωνίας μέ τό μεγάλο κοινό, ἀπό τήν ἄλλη ἡ σύγχυση καί ἡ ἀπειθαρχία μέσα ~~[illegible]~~ στίς γραμμές της δέν ἔχω δυνατότητα ἄμεσης καλλιτεχνικῆς ἐπικοινωνίας.
Ὅμως αὐτό ~~[illegible]~~ ἀναφέρομαι στή προσωπική μου ἐμπειρία τό κάνω μόνο καί μόνο γιατί εἶναι ἐνδεικτικό ~~[illegible]~~ γιά τή γενικότερη πορεία τῆς Τέχνης καί ἰδιαίτερα τῆς ~~[illegible]~~ Τέχνης

γιά τό λαό. Αυτό τό πάθος, τό μίσος και η
άρνηση ιδιαίτερα αυτό κείνο τό κομμάτι της
σύγχρονης ζωγραφικής που έχει βαφεί σύγχρονα
σέ μάσκα όχι μόνο τού [illegible] αυτή και
του επαναστάτη θά [illegible] νά μας βάζει σέ
λογής σκέψεις. Αν θέλετε σέ όλη μου τη γνώμη
τό πιό [illegible] [illegible] [illegible] μήν την
σφαγή που μας [illegible] οί γνωστοί ~~[illegible]~~ [illegible]
στη σφαγή με φωνή μόνο ένα κόμμα και
φυσικά στό Αριστερό στη γωνία Έχουν
τό βαθύ της μίσος γιά σύ [illegible]
αναγέννηση ~~[illegible]~~ που βγήκε μέσα από τα
σπλάχνα του [illegible] της Άκρας Αριστεράς.
~~[illegible]~~

Όταν αυτοί οί κύκλοι, φοβούνται όπως ό
Διάβολος τό λιβάνι ~~[illegible]~~ [illegible] την
Τέχνη που τόσο φοβούνται τί [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ τό [illegible] βγαίνουν μόνα τους.
Όπως φοβάται την Αριστερά ~~και [illegible]~~
~~Τέχνη~~ + όπως φοβάται την Τέχνη της
Αριστεράς ~~τότε~~ τότε οί [illegible] αναγνώστη
φοβάται τό ίδιο τό λαό. Και κανένα
πρόσωπο καμμιά μεταμφίεση δέν
είναι ικανή νά κρύψει την αληθινή τό
φύση.

Κι' έτσι μπήκαμε στην ουσία του προβλήματος.
Γιατί τάχα νά βιάζονται όλοι βιάζονται σήμερα;
Μά γιατί πιστεύω ότι η συγκυρία είναι ευνοϊκή.
Αφού [illegible] και μέσα στη Τέχνη της Αριστεράς
υπάρχει τόση σύγχυση - Αφού η Αριστερά
[illegible] νά [illegible] στις
αντιμετωπίσεις τη ανίκανη νά τη [illegible].
Καιρός να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση με σκοπό
νά καταβροχθίσουμε για άλλη μια φορά
~~[illegible]~~ όπως π.χ. στο 1964 —
τό έμψυχο σώμα της Αριστεράς βάζοντας
μέσα [illegible] την γωνία στην Αριστερά.
~~[illegible]~~ Γρήγορα, τώρα, αύριο. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Όσο απλώνει η Κατάσταση μέσα στο Λαό,
μέσα στο [illegible] και πρό παντός
μέσα στην Αριστερά.
~~[illegible]~~
Γιατί Τους ανησυχεί τό άνοιγμα προς Μόσχα και
Πεκίνο - Γιατί θα αλλάζει με αντικείμενο
~~[illegible]~~ ό [illegible] προσανατολισμός της Χώρας.
~~[illegible]~~ Γιατί θα υπάρξουν χειροπιαστά
και σοβαρά αντίβαρα στο μονόπλευρο
προσανατολισμό που οι Λίγοι - Και όλα

αὐτὴ θὰ ἔχει βαθειὲς ἐπιπτώσεις μέσα στὸ ἑλληνικὸ μας κίνημα. Μέσα στὸ Λαό- Ποιὸς δὲν συγκινεῖ ὅτι ὁ ἀντισοβιετισμὸς σημαίνει καὶ τὸν ἀντικομμουνισμό; Λοιπὸν ἡ Ἀριστερὰ στὴ γωνία;

Γράφει μάλιστα ὁ Ριζοσπάστης:

(1)

Καὶ ὁ νοῶν νοείτω.

Τοῦ συνεχίζει ~~[illegible]~~ ἀκόμα ~~καὶ [illegible]~~ ἡ θετικὴ πορεία μέσα στὸ ἑλληνικὸ μας κίνημα. ~~[illegible]~~ καὶ προσπαθεῖ ὁ ἀγώνας τῆς ἑνότητας ποὺ σταθερὰ κερδίζει τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς Ἀριστερᾶς σὲ ὅλο το χῶρο κι ἂν ἀνήκουν ὁ ~~[illegible]~~ ἐπίσης ὅλοι καὶ οἱ ἄλλοι ἀγωνιστὲς βρίσκουν καθαρὰ ὅτι για νὰ προχωρήσει τοῦ ἀπόφαση ποὺ μας ὁδηγοῦ ~~[illegible]~~ εἶναι ἀνάγκη να ~~[illegible]~~ συσπειρωθεῖ ἡ Ἀριστερά.

Για νὰ ὑπάρξει δημοκρατικὴ λύση δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύση ἀπ' αὐτή.

Γράφει σχετικὰ ἡ Αὐγή.

(2)

~~[illegible] αριστερίζουσα πολιτική~~

Αυτά ζει η Αυγή. ~~και θα [illegible] εμφάνιση~~
~~και βρίσκει μαζί το συνταίριασμα. Αυτά~~
όπως για να γίνουν όλα αυτά ~~χρειάζεται~~ προϋπόθεση
είναι η συσπείρωση της Αριστεράς.

Η Κ. ΕΑ. προσφέρεται για το σκοπό αυτό,
και θα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να ξεπεραστούν οι διαφορές, οι προκαταλήψεις. να ξεπεραστεί η κρίση.

Μια ενιαία συμπαράταξη όλων που ανήκουν στην Αριστερά, στην προοδευτική και στη [illegible] είναι βέβαιο ότι η παράταξή μας θα αναδειχτεί σε δύναμη-κλειδί για τη μεταβολή [illegible] στη χώρα μας.

Σήμερα φαίνεται ότι οι γνωστοί νόμοι έχουν το πρόβλημα της [illegible]. Αυτοί κόμματα [illegible] και οι ενοχλητικοί στη γωνία.

Ας τους χαλάσουμε για άλλη μια [illegible] του [illegible] – Αφήνοντάς τους τη χαρά μας [illegible] τώρα δίνοντας [illegible] από το λαό μας την αναγκαία δύναμη για τις νέες κατακτήσεις.

Σήμερα συνεχίζουμε για όσο προσφέρουμε

από σήμερα το φαΐ μας.

~~[illegible]~~
Δεν έτρωγαν μόνο [illegible],
γιατί όπως η ζωή μας γίνεται όλο και πιο μεγάλη.

Όταν η ένωση με την Αριστερά γίνει πραγματικότητα δεν θ' αλλάξει μόνο η μορφή της ζωής. Θα αλλάξει το ίδιο το ψυχολογικό, το ηθικό κλίμα. Τη θέση θα την [illegible] η ανάταση, η αναγέννηση, η δημιουργία.

Βοηθείστε μας (δίνοντας τα χέρια) και με τη συνεργασία ενθαρρύνετε την Αριστερά να ξαναβρεί την ψυχή της, το [illegible] δίκαιο.

~~[illegible]~~

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ.

Φίλοι δημοκράτες τῆς Θεσσαλονίκης μέ μεγάλη μου χαρά παρευρίσκομαι στή σημερινή Λαϊκή συναυλία καί χαιρετίζω τήν πολιτιστική αὐτή προσπάθεια πού μαζί μέ τόσες ἄλλες φέρνουν κοντά στό λαό τήν ἔντεχνη λαϊκή μας μουσική.

Ἡ Λαϊκή Συναυλία ὑπῆρξε μιά σοβαρή κατάκτηση τοῦ λαϊκοῦ προοδευτικοῦ μας κινήματος τῆς χώρας μας.Ὀργανωμένη γύρω ἀπό τή ζωντανή νεοελληνική μας ποίηση κ αί τήν ἔντεχνη λαϊκή μουσική ἐξέφραζε τόσο τή νέα ἀντίληψη γιά τή λειτουργία καί τό ρόλο τῆς Τέχνης,ὅσο καί μιά καινούργια αἰσθητική.Ἡ νέα ἀντίληψη μποροῦσε νά συνοψιστεῖ σέ μιά φράση:"Τέχνη γιά τίς μάζες".

Ἡ ἐπιστροφή στίς ρίζες δέ σήμαινε μίμηση τοῦ παρελθόντος.Ἀπό τήν παράδοση πέρναμε τό πνεῦμα καί τή ψυχή της-τή συνείδησή της-.Καί γι'αὐτό τό ἀποτέλεσμα βρισκόταν σέ πλήρη ἀντιστοιχία μέ τίς πνευματικές , ψυχικές,αἰσθητικές,ἀκόμα καί ἰδεολογικές ἀνησυχίες τοῦ παρόντος.Μέ τόν τρόπο αὐτό δημιουργήθηκε τό πολιτιστικό μας κίνημα πού ἐντάχτηκε ὀργανικά στόν καθολικώτερο ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας γιά τήν ἐλευθερία καί τήν πρόοδο.Ἕνα κίνημα πού "ἔπιασε"καί ἔκφρασε τό σφυγμό τῆς ἐποχῆς του.Ἦταν ἡ ἐποχή τῆς μαχόμενης κουλτούρας.Τί σήμαινε αὐτό;Σήμαινε ὅτι τό λαϊκό μας κίνημα προχωροῦσε σέ μιά χειραφέτηση καί ἀνεξαρτοποίηση στό τομέα τῆς Τέχνης ἀπό τήν κυριαρχία τῆς μεγαλοαστικῆς τάξης πού κρατοῦσε καί κρατᾶ τό μονοπώλιο τῶν πνευματικῶν καί καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων.

Ὅμως εἶναι δυνατόν νά γίνει κάτι τέτοιο καθώς ζοῦμε μέσα σέ συνθῆκες καπιταλιστικῆς κοινωνίας;

Ἡ ἀπάντηση δόθηκε στήν πράξη:

Ἡ Ἀριστερά-δηλαδή ἡ μοναδική πολιτική δύναμη πού βρίσκεται ἐκτός τοῦ συστήματος-θά ἔπρεπε νά ἀντιτάξει στήνμεγαλοαστική αἰσθητική τή δική της κουλτούρα.Καί παράλληλα θά ἔπρεπε νά βρεῖ τρόπους αὐτόνομης ἐπικοινωνίας μέ τό Λαό-ξέχωρα ἀπό τά μέσα πού προσφέρει γιά κερδοσκοπικούς λόγους τό ἴδιο τό σύστημα.

Καί στούς δύο τομεῖς ἡ ἀπάντηση τῆς Ἀριστερᾶς ὑπῆρξε τόσο σημαντική, ὥστε μέσα σέ μιά πενταετία ἡ μαχόμενη κουλτούρα ἀγκάλιασε καί ἐπηρέασε τό σύνολο τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀπό τήν ἄλλη μεριά ἡ αὐτόνομη ἐπικοινωνία μέ τό λαό ἐξασφαλίστηκε μέ τίς Λαϊκές συναυλίες-μέ τό κίνημα τῆς ΜΟΑ πού ἔφερνε κοντά στό λαό τή μουσική κληρονομιά-μέ τό Πολιτιστικό Κέντρο τοῦ Δήμου Πειραιᾶ πού ἄνοιγε μιά μεγάλη προοπτική καθώς ἔβαζε στήν ὑπηρεσία τῆς Μαχόμενης Κουλτούρας τήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση.Καί τέλος μέ τό κίνημα τῆς Νεολαίας-τό κίνημα τῶν Λαμπράκηδων.

Τά ἀποτελέσματα ἀπό αὐτή τή μεγάλη ἐπιτυχία εἶναι γνωστά.
"Ολες οἱ Κυβερνήσεις τοῦ Καραμανλῆ, τοῦ Παπανδρέου, τοῦ Στεφανόπουλου καί τοῦ Παρασκευόπουλου ἀπαγόρευαν κατά καιρούς, τήν ἔντεχνη λαϊκή μουσική καί ἐμπόδιζαν τίς ἐκδηλώσεις. Τά σώματα ἀσφαλείας κατατρομοκρατοῦσαν τούς ἀκροατές. 'Ο ἴδιος ὁ Κων/νος μίλησε γιά ἐρυθρά μιάσματα ἐννοώντας τούς Λαμπράκηδες, πού συνδίαζαν μέσα στήν πράξη τό πολιτικό κίνημα μέ τή μαχόμενη κουλτούρα. Κι ὅταν ἦρθε ἡ Χούντα προσπάθησε νά ξεριζώσει μέ ἀφάνταστη μανία τά ἔργα καί τούς θεσμούς τῆς μαχόμενης κουλτούρας.
Σήμερα καί ἐνῶ τό κίνημα αὐτό ἐξακολουθεῖ νά ἐμπνέει καί νά συγκινεῖ καί ἐνῶ ἔχει ἐμπλουτιστεῖ μέ ἔργα δεκάδων νέων συνθετῶν καί ποιητῶν καί ἀκόμα ἐνῶ ἔχει δημιουργήσει δεκάδες ἑρμηνευτές-τραγουδιστές καί μουσικούς-δηλαδή ἐνῶ εἶναι μιά ζωντανή καί δυνατή πραγματικότητα πάσχει πρῶτ'ἀπ'ὅλα ἀπό μιά κρίση ταυτότητας.
Μιά κρίση πού δέν σημαίνει βέβαια τήν ἐξάντληση τῶν δυνατοτήτων τῆς ἔντεχνης λαϊκῆς μας μουσικῆς. Γιατί αὐτή εἶναι ἀνεξάντλητη, ζωντανή διαρκῶς ἀναπτυσσόμενη, πολύμορφη, ἀνοιχτή στό καινούργιο ὅσο θά ὑπάρχει ἕνας λαός πού δουλεύει, μάχεται, σκέφτεται, ἀγαπᾶ, τραγουδᾶ. 'Η κρίση αὐτή ὀφείλεται πρίν ἀπ'ὅλα στήν ἐπίθεση πού δέχεται ἡ ἔντεχνη λαϊκή μας μουσική καί ὄχι σέ ἐσωτερικές της αἰτίες.
'Οφείλεται στήν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου, στήν ὑπονόμευσή της ἀπό τό κύκλωμα πού ἐμπορεύεται τό τραγούδι, πού γιά κερδοσκοπικούς καί πολιτικούς λόγους γέμισε τήν ἀγορά ἀπό φτηνές ἀπομιμήσεις. 'Οφείλεται στίς προσπάθειες τῶν πολυεθνικῶν καί τῶν ἰθυνόντων τῆς χώρας μας νά εἰσάγουν τήν ξενόφερτη ὑποκουλτούρα καί νά χτυπήσουν τήν μαχόμενη ἑλληνική κουλτούρα. 'Οφείλεται ἀκόμα σέ διανοουμενίστικες προσπάθειες νά εἰσαχθοῦν στήν ἔντεχνη λαϊκή μας μουσική ἐγκεφαλικές ἤ καί ξεπερασμένες αἰσθητικές μορφές πού τήν ἀπονευρώνουν, σπείρουν τή σύγχιση καί τήν ἀμφιβολία καί τήν ἀπομονώνουν ἀπό τίς μεγάλες λαϊκές μάζες. 'Αλλά ἡ κρίση αὐτή δέν εἶναι ἄσχετη μέ τά πολιτικά πράγματα. Κατ'ἀρχήν ἡ διαμάχη μέσα στήν ἀριστερά ἔφερε σέ δεύτερο πλάνο τίς ἴδιες τίς πολιτιστικές ἀναζητήσεις καί καταχτήσεις τῆς ἀριστερᾶς. "Υστερα ἡ γενικότερη κρίση τῆς κοινωνίας μας, τά ἀδιέξοδα της ἐπέδρασαν καί στή τέχνη. 'Η ἔντεχνη λαϊκή μας μουσική ἦταν αἰχμή ἑνός λαϊκοῦ κινήματος πού διψοῦσε γιά ἀλλαγή καί γιά πρόοδο. Καί μ'αὐτό τό ἔργο- θά ξεπεράσει τήν κρίση της, θά προχωρήσει πιό τολμηρά ἄν ἡ ἐποχή μας, ἡ κοινωνία μας, ὁ λαός μας, ἡ νεολαία μας ξαναβρεῖ στίς νέες συνθῆκες τόν ζωογόνο, τόν ἐπαναστατικό σφυγμό τῆς πραγματικῆς μάχης γιά τήν ἀλλαγή.
'Η πολιτιστική κρίση θά ξεπεραστεῖ καί θά προχωρήσει ἡ πολιτιστική μας ἀναγέννηση, ἄν γεννηθεῖ καί πάλι μέσα στό λαό, κύρια μέ τήν εὐθύνη τῶν ἀριστερῶν-προοδευτικῶν δυνάμεων, δυνατή καί ξεκάθαρη ἡ ἐλπίδα καί ἡ συνείδηση τῆς ἀλλαγῆς.

"Αν όλοι εμείς οι προοδευτικοί καλλιτέχνες ενωμένοι μπροστά στην επίθεση, χέρι με χέρι με τις γνήσιες προοδευτικές δυνάμεις του λαού μας, στρατευτούμε με το έργο και τη δράση μας στην πάλη για την αλλαγή. "Αν μέσα απ' αυτή την πάλη πριν απ' όλα αντλήσουμε τις εμπνεύσεις μας και τη δημιουργία μας, άν όλοι, λαός και δημιουργοί, "πολεμάμε και τραγουδάμε" "Αν ξεπεραστούν μέσα στον καλλιτεχνικό κόσμο ατομικιστικές συμπεριφορές, άν αποκρουστούν οι νέες "πονηρές" και ραφηνάτες προσπάθειες του κατεστημένου να μας αφομοιώσει, άν κρατήσουμε καθαρή τη λαϊκή μήτρα της σύγχρονης μας μουσικής, άν σταθούμε με σεβασμό, με αναγνώριση αλλά και δημιουργικότητα μπροστά στις παραδοσιακές και σύγχρονες πολιτιστικές μας αφετηρίες και στο έργο των εμπνευστών τους.

Το πολιτιστικό μας κίνημα θα βρεί μιά νέα ορμή, θ' ανοίξει νέους δρόμους άν πριν απ' όλα το λαϊκό μας κίνημα ανοίξει μιά καθαρή προοπτική αλλαγής, άν φουντώσει μιά δημοκρατική πανστρατιά, άν υπάρξει μιά αποφασιστική και πρωτοπόρα παρέμβαση της αριστεράς στις εξελίξεις. Αυτή την αλλαγή κανένα κόμμα από μόνο του δεν μπορεί να την φέρει. Ούτε ο λαός μας έχει ανάγκη από κανένα Μεσσία. Είναι επικίνδυνη αυταπάτη να βλέπει κάποιο κόμμα ή κάποιος ηγέτης το δρόμο προς την αλλαγή σαν κάποιο εκλογικό περίπατο.

'Από τα σημερινά αδιέξοδα μπορεί να μας βγάλει μόνο η κοινή δράση των δημοκρατικών-αντιολιγαρχικών δυνάμεων, μέσα στην οποία η αριστερά θα αναλάβει όλες τις ευθύνες πού της αναλογούν. 'Ο λαός μας δεν θέλει να κάνει κανείς επικίνδυνα πειράματα στις πλάτες του. Δεν θέλει νέο 64-67, Δεν θα πειστεί να μπεί, με τις γνωστές φαντασμαγορικές διακηρύξεις, σε παγιδευτικές εξελίξεις πού μεθοδεύουν εκείνες οι δυνάμεις πού θέλουν το πισωγύρισμα του κινήματος μας, την αφαίρεση των λαϊκών κατακτήσεων το σπάσιμο των δυνάμεων πού συγκεντρώνει το κίνημα.

"Ολοι οι δημοκράτες, οι προοδευτικοί, οι αριστεροί, όλα τα προοδευτικά αριστερά κόμματα πρέπει να επαγρυπνούν για να μην επαναληφθούν τα παλιά σφάλματα. Για να μην συνεχιστεί ο φαύλος κύκλος: αυταρχία-εκτοωτικό διάλλειμμα μιας μικροαλλαγής και μετά εκτροπή και πάλι από την αρχή. Να μην ξεχνάμε πώς άν το 1964-67 πήγαμε τελικά πίσω αντί για μπροστά είναι γιατί η αριστερά μπήκε στο περιθώριο, γιατί υποχρεώθηκε να δώσει τη δύναμή της άνευ όρων στην "Ενωση Κέντρου. Αυτό δεν πρόκειται να ξαναγίνει. Πρέπει όλοι μαζί οι αγωνιστές της προόδου και της αλλαγής να δώσουμε δύναμη στην 'Ελληνική αριστερά να γίνει το κλειδί των πολιτικών εξελίξεων. 'Ισχυρή και ενωμένη η αριστερά θα είναι εγγύηση της λαϊκής ενότητας, της ασυμφιλίωτης αγωνιστικότητας και της υπευθυνότητας για το λαό και τη χώρα. 'Εγγύηση της δημοκρατικής ομαλότητας και της πραγματικής αλλαγής.

Ναί εἶμαστε σίγουροι.'Η παράταξή μας θά βρεῖ τό δρόμο τῆς συσπείρωσης θά πολλαπλασιάσει τήν ἀκτινοβολία της μέσα στό λαό,θά ἀναδειχθεῖ σέ δύναμη-κλειδί γιά τήν ἀλλαγή.

Σ'αὐτό τό σκοπό στρατεύεται ἡ Κίνηση γιά τήν ἑνότητα τῆς ἀριστερᾶς καί ἀγωνίζεται γιά νά συναντηθοῦν στή κοινή δράση τά κόμματα καί οἱ νεολαιΐστικες ὀργανώσεις τῆς ἀριστερᾶς,οἱ προσωπικότητες της,οἱ ἀγωνιστές της ἐνταγμένοι καί ἀνένταχτοι σέ κόμματα.Θέλουμε ἡ ἑνότητα τῆς ἀριστερᾶς νά γίνει ὑπόθεση ὅλων τῶν ἀγωνιστῶν της στή βάση καί τοπικά μέσα στίς "ἐπιτροπές πρωτοβουλίας".'Ακόμα δηλώσαμε καί δηλώνουμε ὅτι εἶμαστε ἀνοιχτοί σέ κάθε ἄλλη θετική πρόταση πού μπορεῖ νά διευκολύνει τό κοινό μας στόχο:τῇ συσπείρωση τῆς ἀριστερᾶς

Φίλοι καί φίλες,

Μόνο ἕνα ἑνιαῖο καί δυνατό κίνημα τῆς ἀριστερᾶς ,δεμένο ἰσότιμα μέ τίς ἄλλες προοδευτικές δυνάμεις,μπορεῖ νά ἀνοίξει καί πάλι τή φωτεινή προοπτική μιᾶς 'Ελλάδας δημοκρατικῆς-ἀναγεννημένης.Μόνο αὐτό τό κίνημα τῆς ἑλληνικῆς ἀριστερᾶς μπορεῖ νά βοηθήσει ἐμᾶς τούς καλλιτέχνες τοῦ λαοῦ νά ὁλοκληρώσουμε τό ἔργο μας,νά προσφέρουμε καινούργια ἔργα ἀκόμα ὡραιότερα ἀκόμα πιό κοντά στόλαό καί στά ὄνειρά του.

|1979|

14

'Από μέρους τῆς ΚΕΑ πού ὀργάνωσε τή σημερινή συναυλία, χαιρετίζω τούς φίλους δημοκράτες τῆς Θεσσαλονίκης.

Εὐχαριστῶ τούς ἀγαπητούς μου συνεργάτες Μαρία Φαραντούρη καί Πέτρο Πανδῆ καί ὅλους τούς μουσικούς.

'Η Λαϊκή Συναυλία ὑπῆρξε μιά σοβαρή κατάκτηση τοῦ μαζικοῦ προοδευτικοῦ μας κινήματος. 'Οργανωμένη γύρω ἀπό τή ζωντανή νεοελληνική μας ποίηση καί τήν ἔντεχνη λαϊκή μουσική ἐξέφραζε τόσο τή νέα ἀντίληψη γιά τή λειτουργία καί τό ρόλο τῆς τέχνης ὅσο καί μιά καινούργια αἰσθητική.

'Η νέα ἀντίληψη μποροῦσε νά συνοψιστεῖ σέ μιά φράση: "τέχνη γιά τίς μάζες".

'Η καινούργια αἰσθητική γεννιόταν κάθε μέρα σέ κάθε προσπάθεια περάσματος ἀπό τό λαϊκό στό ἔντεχνο λαϊκό... Μέ κύριο χαρακτηριστικό τήν ἄμεση συμμετοχή τῶν μαζῶν, στά ὅποια ἐπιτεύγματα καί ἀναζητήσεις. 'Ανάπτυξη τῆς μελωδικῆς γραμμῆς. 'Αναζήτηση ποιητικῶν κειμένων καί ἀπόπειρες μουσικῆς ἑρμηνείας τῆς ποίησης. 'Ηχοχρώματα. Νέες μορφές κ.λπ. κ.λπ.

'Η ἐπιστροφή στίς ρίζες δέ σήμαινε μίμηση τοῦ παρελθόντος. 'Από τήν παράδοση πέρναμε τό πνεῦμα καί τήν ψυχή της – τή συνείδησή της. Καί γι'αὐτό τό ἀποτέλεσμα βρισκόταν σέ πλήρη ἀντιστοιχία μ'ε τίς πνευματικές, ψυχικές, αἰσθητικές, ἀκόμα καί ἰδεολογικές ἀνησυχίες τοῦ παροντος. Μέ τόν τρόπο αὐτό δημιουργήθηκε τό πολιτιστικό μας κίνημα πού ἐντάχτηκε ὀργανικά στόν καθολικότερο ἀγῶνα τοῦ λαοῦ μας γιά ἐλευθερία καί πρόοδο.

Γιά τούς νεώτερους θά πρέπει ἴσως νά προσθέσω ὅτι ἡ Λαϊκή συναυλία καθιερώθηκε στά 1960 καί ὅτι ἡ πρώτη Λαϊκή Συναυλία σέ Στάδιο ἔγινε στά 1966 στή Νέα Φιλαδέλφεια.Εἶχε καθιερωθεῖ σέ κάθε Λαϊκή Συναυλία νά ὑπάρχει καί μιά ὁμιλία.Ἦταν ἡ ἐποχή τῆς μαχόμενης κουλτούρας.Τί σήμαινε αὐτό; Σήμαινε ὅτι τό λαϊκό μας κίνημα προχωροῦσε σέ μιά χειραφέτηση καί ἀνεξαρτοποίηση στόν τομέα τῆς Τέχνης,ἀπό τήν κυρίαρχη ἐποπτεία τῆς μεγαλοαστικῆς τάξης πού κρατοῦσε καί κρατᾶ τό μονοπώλειο τῶν πνευματικῶν καί καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων.

Ὅμως ἦταν δυνατό νά γίνει κάτι τέτοιο καθώς ζοῦμε μέσα σέ συνθῆκες καπιταλιστικῆς κοινωνίας; Ἡ ἀπάντηση δόθηκε στήν πράξη: Ἡ Ἀριστερά-δηλαδή ἡ μοναδική πολιτική δύναμη πού βρίσκεται ἐκτός τοῦ Συστήματος-θά ἔπρεπε νά ἀντιτάξει στήν μεγαλοαστική αἰσθητική τή δική της κουλτούρα. Καί παράλληλα θά ἔπρεπε νά βρεῖ τρόπους αὐτόνομης ἐπικοινωνίας μέ τό Λαό- ξέχωρα ἀπό τά μέσα πού προσφέρει γιά κερδοσκοπικούς λόγους τό ἴδιο τό Σύστημα.

Καί στούς δυό τομεῖς ἡ ἀπάντηση τῆς Ἀριστερᾶς ὑπῆρξε τόσο σημαντική, οὐσιαστική,καταλυτική θά λέγαμε,ὥστε μέσα σέ μιά πενταετία ἡ μαχόμενη κουλτούρα ἀγκάλιασε ἤ ἐπηρέασε τό σύνολο τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ἡ αὐτόνομη ἐπικοινωνία μέ τό λαό ἐξασφαλίστηκε μέ τίς Λαϊκές Συναυλίες- μέ τό κίνημα τῆς ΜΟΑ πού ἔφερνε κοντά στό λαό τή μουσική κληρονομιά - μέ τό Πολιτιστικό Κέντρο τοῦ Δήμου Πειραιῶς πού ἄνοιγε μιά μεγάλη προοπτική καθώς ἔβαζε στήν ὑπηρεσία τῆς διαχόμενης Κουλτούρας τήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση.Καί τέλος μέ τό Κίνημα τῆς Νεολαίας-τό Κίνημα τῶν Λαμπράκηδων.Τά ἀποτελέσματα ἀπ'αὐτή τή μεγάλη ἐπιτυχία εἶναι γνωστά.

 15

"Ολες οἱ κυβερνήσεις – τοῦ Καραμανλῆ, τοῦ Παπανδρέου, τοῦ Στεφανόπουλου καί τοῦ Παρασκευόπουλου, ἀπαγόρευαν κατά καιρούς τή μουσική, ἐμπόδιζαν τίς ἐκδηλώσεις. Τά Σώματα 'Ασφαλείας κατατρομοκρατοῦν τούς ἀκροατές. 'Ο ἴδιος ὁ Κων/νος μίλησε γιά ἐρυθρά μιάσματα ἐννοῶντας τούς Λαμπράκηδες πού συνδύαζαν μέσα στήν πράξη τό πολιτικό κίνημα μέ τή μαχόμενη κουλτούρα. Κι' ὅταν ἦρθε ἡ χούντα προσπάθησε νά ξεριζώσει μέ άφαντασία μανία τά ἔργα καί τούς θεσμούς τῆς μαχόμενης κουλτούρας.

Σήμερα καί ἐνῶ τό Κίνημα αὐτό ἔχει ἐμπλουτιστεῖ μέ ἔργα δεκάδων συνθετῶν καί ποιητῶν καί ἀκόμα ἔχει δημιουργήσει δεκάδες ἑρμηνευτές – τραγουδιστές καί μουσικούς– δηλαδή ἐνῶ εἶναι μιά ζωντανή καί δυνατή πραγματικότητα πάσχει πρώτ' ἀπ' ὅλα ἀπό μιά <u>κρίση ταυτότητας</u>. "Ολοι γνωρίζουν περί τινος πρόκειται, ὅμως οἱ περισσότεροι θέλουν νά τό ἀγνοοῦν ἤ νά τό διαστρεβλώνουν. "Ετσι ἀρχίζει ἡ δακρέουσα φιλολογία γιά τήν "κρίση τοῦ τραγουδιοῦ" – "ὁ λαός ἔπαψε νά τραγουδᾶ" – καί οὕτω καθ' ἑξῆς.

"Οτι ὑπάρχει κρίση εἶναι βέβαιο. "Ομως ἡ κρίση βρίσκεται ἔξω καί ὄχι μέσα στό χῶρο τῆς ἔντεχνης λαϊκῆς μας μουσικῆς. Θά ἀναφερθῶ σέ τρεῖς αἰτίες πού προκαλοῦν αὐτή τήν κρίση.

<u>Πρῶτον</u>: <u>Τό κεφάλαιο.</u> 'Η μεγάλη ἐπιτυχία τῶν ἔργων τῆς μαχόμενης κουλτούρας ἄνοιξε τήν ὄρεξη τῶν 'Εταιρειῶν Δίσκων καθώς καί ὅλους τοῦ κυκλώματος πού ἐμπορεύεται τό Τραγούδι. 'Η ἀγορά κατακλύσθηκε ἀπό ἀπομιμήσεις. "Ετσι δημιουργήθηκε κορεσμός ἐνῶ συγχρόνως ἔπεφτε κατακόρυφα ὁ μέσος ὅρος τῆς ποιότητας.

<u>Δεύτερον</u>: Οἱ φορεῖς τῆς μεγαλοαστικῆς κουλτούρας, οἱ λεγόμενοι "κουλτουριάρηδες" πού μέ κάθε τρόπο καί μέσον προσπάθησαν νά ὑποβαθμίσουν, νά

γελοιοποιήσουν τά ἐπιτεύγματα αὐτῆς τῆς Σχολῆς.Πολλοί ἀπ'αὐτούς ἡμιμαθεῖς θαμπώθηκαν ἀπό ξεπερασμένες αἰσθητικές ἀναζητήσεις καί θέλησαν νά τίς παρουσιάσουν σάν τό α ἤ τό ω τῆς σύγχρονης προοδευτικῆς τέχνης."Αλλοι πάλι μπῆκαν μέσα στό ἴδιο τό κίνημα τῆς μαχόμενης κουλτούρας χωρίς νά ἔχουν οὔτε τό ταλέντο,οὔτε τή γνώση οὔτε καί τούς ἀναγκαίους ἰδεολογικούς καί αἰσθητικούς προσανατολισμούς μέ ἀποτέλεσμα νά ἐνσπείρουν σύγχυση καί ἀμφιβολία.

'Η <u>τρίτη</u> αἰτία εἶναι πολιτική.

Κατ'ἀρχήν ἡ διαμάχη μέσα στήν 'Αριστερά ἔφερε σέ δεύτερο πλάνο τίς πολιτιστικές ἀναζητήσεις καί κατακτήσεις τῆς ἴδιας τῆς 'Αριστερᾶς. 'Η ὀξεία ἰδεολογική ἀντιπαράθεση μεταχειρίστηκε σάν ἄμεσα ὅπλα σκοπιμότητας - τραγούδια,ποιητές,συνθέτες,τραγουδιστές,φιρδην μιγδην.

Σέ συνέχεια ἡ κυριαρχία τοῦ τεχνοκρατικοῦ πνεύματος στίς ἀνερχόμενες κοινωνικές δυνάμεις δημιούργησε ἕνα κλίμα πνευματοκτονο μέσα σέ καίριους χώρους."Οπως λ.χ. ὁ ἡμερήσιος καί περιοδικός τύπος,ἡ τηλεόραση,καί τό ραδιόφωνο.Τέλος ἡ κεντρογενής 'Αριστερά βλέπει,καί πολύ σωστά,ὅτι ἡ Μαχόμενη κουλτούρα εἶναι ἡ πλέον μαζική καί ἐπηρεάζουσα ἔκφραση τῆς ἑαμογενοῦς 'Αριστερᾶς καί ἑπομένως σέ τελευταία ἀνάλυση ἕνα δυνατό πολιτικό ὅπλο.Καί αὐτό τό ὅπλο δέν ἀποκτιέται μέ τόν προσηλυτισμό μερικῶν ἀτόμων.Γιατί εἶναι ὅπλο πού γεννήθηκε μέσα σέ κοινωνικές - πολιτικές- καί ἱστορικές συγκυρίες.Δηλαδή εἶναι τό ἄνθος ἑνός ἀγωνιστικοῦ προτσές μέ τή σφραγίδα τῆς ἑαμογενοῦς 'Αριστερᾶς.Δέν εἶναι λοιπόν μόνο ὁ πολίτης καί ὁ πολιτικός πού βλέπει σήμερα μέ ἀνησυχία τίς πολιτικές ἐξελίξεις.Εἶναι καί ὁ καλλιτέχνης.Καί ἰδιαίτερα ὅποιος ἀνήκει στήν περιοχή τῆς μαχόμενης ἑλληνικῆς κουλτούρας.

Διαπιστώνω έτσι ότι τό φυσικό κοινωνικό - ιδεολογικό καί πολιτικό, λίκνο τῆς τέχνης μας εἶναι ἡ 'Αριστερά.'Η 'Αριστερά σά δύναμη ὄχι μόνο πολιτική ἀλλά καί σάν παρουσία ἠθική.Σάν περιεχόμενο καί σάν στάση ζωῆς. Ἔτσι ἡ κρίση τῆς 'Αριστερᾶς μεταφέρεται ὀργανικά στήν περιοχή τῆς Τέχνης τῆς 'Αριστερᾶς.Συμφέρον λοιπόν κάθε ἀριστεροῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου τό ξεπέρασμα τῆς κρίσης.

'Η ὅποια ὑποβαθμίση,περιθωρειοποίηση τῆς πολιτικῆς παρουσίας τῆς 'Αριστερᾶς ἔχει ἄμεσο ἀντίχτυπο στή δημιουργική ἐξέλιξη τῆς ἔντεχνης λαϊκῆς τέχνης.Γι'αὐτό τό λόγο παρακολουθοῦμε μέ ἀνησυχία καί θλίψη θά λέγαμε τήν προσπάθεια ἀναγωγῆς τοῦ πολιτικοῦ μας προβλήματος σέ μιά πολιτική ἀναμέτρηση δυό γιγάντων πού ἡ ἔκβασή του θά λύσει ὡς διά μαγείας ὅλα μας τά προβλήματα. τέλος

Σήμερα ἔχουμε ὅλο τόν καιρό καί ὅλα τά περιθώρεια νά ἀναδείξουμε τήν 'Αριστερά σέ δύναμη καθοριστική γιά τό μέλλον τοῦ τόπου.

Γι'αὐτό καλοῦμε ὅλες τίς δυνάμεις τῆς 'Αριστερᾶς - κόμματα,ὁμάδες-ἄτομα,πνευματικούς ἀνθρώπους- νά συσπειρωθοῦν μέσα στίς γραμμές τῆς ΚΕΑ πού ἡ μόνη της φιλοδοξία καί σκοπός ὕπαρξης εἶναι ὁ συντονισμός, ἡ συσπείρωση καί ἡ ἑνότητα δράσης ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν δυνάμεων τῆς 'Αριστερᾶς στή βάση τῆς ἰσοτιμίας καί τῆς ὁμοφωνίας γύρω ἀπό τά μεγάλα θέματα.

Ἔτσι μόνο θά καταστήσουμε τήν παράταξή μας κλειδί γιά τίς πολιτικές ἐξελίξεις.

Καί γιά νά ξαναγυρίσω στήν περιοχή τῆς Τέχνης μόνάχα,ἕνα ἑννιαῖο καί δυνατό κίνημα τῆς 'Αριστερᾶς πού θά ἐξασφαλίσει γιά τό λαό μας ὁμαλή δημοκρατική πορεία,καί δημοκρατική διέξοδο,ἀνοίγοντας καί πάλι τίς φωτεινές προοπτικές γιά μιά 'Ελλάδα τῆς 'Εθνικῆς Λαϊκῆς 'Αναγέννησης,

τήν 'Ελλάδα τοῦ Σοσιαλισμοῦ,μονάχα αὐτό τό ἑνιαῖο,τό δυναμικό καί ἀναγεννημένο κίνημα τῆς 'Αριστερᾶς μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει νά ὁλοκληρώσουμε τή δημιουργική μας προσπάθεια προσφέροντας καινούργια ἔργα ἀκόμα ὡραιότερα,ἀκόμα πιό κοντά στό λαό καί τά ὄνειρά του.

-.-.-.-.-.-.-.-.-

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΜΑΣ ΚΙΝΗΜΑ

'Από μέρους τῆς ΚΕΑ πού συνέβαλε στή διοργάνωση τῆς τῆς σημερινῆς συναυλίας χαιρετίζω τούς φίλους δημοκράτες τῆς Θεσ/νίκης.
Εὐχαριστῶ τούς ἀγαπητούς μου συνεργάτες τή Μαρία Φαραντούρη τόν Πέτρο Πανδῆ καί ὅλους τούς μουσικούς.
'Η Λαϊκή Συναυλία ὑπῆρξε μιά σοβαρή κατάκτηση τοῦ μαζικοῦ προοδευτικο μας κινήματος.'Οργανωμένη γύρω ἀπό τή ζωντανή νεοελληνική μας ποίηση καί τήν ἔντεχνη λαϊκή μουσική ἐξέφραζε τόσο τή νέα ἀντίληψη γιά τή λειτουργία καί τό ρόλο τῆς Τέχνης ὅσο καί μιά καινούργια αἰσθητική.
'Η ἀντίληψη μπορροῦσε νά συνοψιστεῖ σέ μιά φράση:"Τέχνη γιά τίς μάζες".
<u>'Η ἐπιστροφή στίς ρίζες δέ σήμαινε μίμηση τοῦ παρελθόντος.</u> 'Από τήν παράδοση ππέρναμε τό πνεῦμα καί τή ψυχή της -τή συνείδησή της-.Καί γι αὐτό τό ἀποτέλεσμα βρισκόταν σέ πλήρη ἀντιστοιχία μέ τίς πνευματικές ψυχικές,αἰσθησιακές,ἀκόμα καί ἰδεολογικές ἀνησυχίες τοῦ παρόντος.Μέ τόν τρόπο αὐτό δημιουργήθηκε τό πολιτιστικό μας κίνημα πού ἐντάχτηκε ὀργανικά στόν καθολικώτερο ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας γιά τήν ἐλευθερία καί πρόοδο."Ενα κίνημα πού "ἔπιασε"καί ἔκφρασε τό σφυγμό τῆς ἐποχῆς του.
"Ητων ἡ ἐποχή τῆς μαχόμενης κουλτούρας.Τί σήμαινε αὐτό;Σήμαινε ὅτι τό λαϊκό μας κίνημα προχωροῦσε σέ μιά χειραφέτηση καί ἀνεξαρτοποίηση στό τομέα τῆς Τέχνης ἀπό τήν κυρίαρχη ἐποπτεία τῆς μεγαλοαστικῆς τάξης πο κρατοῦσε καί κρατῦ τό μονοπώλειο τῶν πνευματικῶν καί καλλιτεχνικῶν ἐκ δηλώσεων.
"Ομως ἦταν δυνατόν νά γίνει κάτι τέτοιο καθώς ζοῦμε μέσα σέ συνθῆκες καπιταλιστικῆς κοινωνίας;
'Η ἀπάντηση δόθηκε στήν πράξη:
'Η 'Αριστερά -δηλαδή ἡ μοναδική πολιτική δύναμη πού βρίσκεται ἐκτός τοῦ συστήματος-θά γυρίσει νά ἀντιτάξει στήν μεγαλοαστική αἰσθητική τή δική της κουλτούρα.Καί παράλληλα θά ἔπρεπε νά βρεῖ τρόπους αὐτόνομης ἐπικοινωνίας μέ τό Λαό-ξέχωρα ἀπό τά μέσα πού προσφέρει γιά κερδοσκοπικούς λόγους τό ἴδιο τό σύστημα.
Καίστούς δύο τομεῖς ἡ ἀπάντηση τῆς 'Αριστερᾶς ὑπῆρξε τόσο σημαντική, οὐσιαστική καταλυτική,θά λέγαμε ὥστε μέσα σέ μιά ἡ μαχόμενη κουλτούρα ἀγκάλιασε καί ἐπηρέασε τό σύνολο τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.
'Από τήν ἄλλη μεριά ἡ αὐτόνομη ἐπικοινωνία μέ τό λαό ἐξασφαλίστηκε μέ τίς Λαϊκές συναυλίες-μέ τό κίνημα τῆς ΜΟΛ πού ἔφερνε κοντά στό λαό τή μουσική κληρονομιά-μέ τό Πολιτιστικό Κέντρο τοῦ Δήμου Πειραιῶ πού ἄνοιγε μιά μεγάλη προοπτική καθώς ἔβαζε στήν ὑπηρεσία τῆς Μαχόμενης Κ

36

39

τούρας τήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση.Καί τέλος μέ τό κίνημα τῆς Νεολαίας-τό κίνημα τῶν Λαμπράκηδων.
Τά ἀποτελέσματα ἀπό αὐτή τή μεγάλη ἐπιτυχία εἶναι γνωστά.
"Ολες οἱ Κυβερνήσεις τοῦ Καραμανλῆ,τοῦ Παπανδρέου,τοῦ Στεφανόπουλου καί τοῦ Παρασκευόπουλου ἀπαγόρευαν κατά καιρούς τή μουσική,ἐμπόδιζαν τίς ἐκδηλώσεις.Τά σώματα ἀσφαλείας κατατρομοκρατοῦσαν τούς ἀκροατές.
'Ο ἴδιος ὁ Κων/νος μίλησε γιά ἐρυθρά μιάσματα ἐννοώντας τούς Λαμπράκηδες πού συνδύαζαν μέσα στήν πράξη τό πολιτικό κίνημα μέ τή μαχόμενη κουλτούρα.Κι ὅταν ἦρθε ἡ Χούντα προσπάθησε νά ξεριζώσει μέ ἀφάνταστη μανία τά ἔργα καί τούς θεσμούς τῆς μαχόμενης κουλτούρας.
Σήμερα καί ἐνῶ τό κίνημα αὐτό ἐξακολουθεῖ νά ἐμπνέει καί νά συγκινεῖ καί ἐνῶ ἔχει ἐμπλουτισθεῖ μέ ἔργα δεκάδων νέων συνθετῶν καί ποιητῶν καί ἀκόμα ἔχει δημιουργήσει δεκάδες ἑρμηνευτές-τραγουδιστές καί μουσικούς-δηλαδή ἐνῶ εἶναι μιά ζωντανή καί δυνατή πραγματικότητα πάσχει πρῶτ'ἀπ'ὅλα ἀπό μιά κρίση.
Μιά κρίση πού δέν σημαίνει τήν ἐξάντληση τῶν δυνατοτήτων τῆς ἔντεχνης λαϊκῆς μας μουσικῆς.Γιατί αὐτή εἶναι ἀνεξάντλητη,ζωντανή διαρκῶς ἀναπτυσσόμενη,πολύμορφη,ἀνοιχτή στό καινούργιο ὅσο θά ὑπάρχει ἕνας λαός πού δουλεύει,μάχεται,σκέφτεται,ἀπαντᾶ,τραγουδᾶ.'Η κρίση αὐτή ὀφείλεται κρίν ἀπόλα στήν ἐπίθεση πού δέχεται ἡ ἔντεχνη λαϊκή μας μουσική καί ὄχι στίς ἐσωτερικές της αἰτίες.
'Οφείλεται στήν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου,στήν ὑπονόμευση της ἀπό τό κύκλωμα πού ἐμπορεύεται τό τραγούδι,πού γιά κερδοσκοπικούς καί πολιτικούς λόγους γέμισε τήν ἀγορά ἀπό φτηνές ἀπομιμήσεις.'Οφείλεται στίς προσπάθειες τῶν πολυεθνικῶν καί τῶν ἰθυνόντων τῆς χώρας μας νά εἰσάγουν τήν ξενόφερτη ὑποκουλτούρα καί νά χτυπήσουν τήν μαχόμενη ἑλληνική κουλτούρα.
'οφείλεται ἀκόμα σέ διανοουμενίστικες προσπάθειες νά εἰσαχθοῦν στήν ἔντεχνη λαϊκή μας μουσική πού τήν ἀπονευρώνουν,σπέρνουν τή σύγχιση καί τήν ἀμφιβολία καί τήν ἀπομονώνουν ἀπό τίςμεγάλες λαϊκές μάζες.'Αλλά ἡ κρίση αὐτή δέν εἶναι ἄσχετη μέ τάπολιτικά πράγματα.Κατ'ἀρχήν ἡ διασπαση μέσα στήν ἀριστερά ἔφερε σέ δεύτερο πλάνο τίς ἴδιες τίς πολιτιστικές ἀναζητήσεις καί κατακτήσεις τῆς ἀριστερᾶς."Υστερα ἡ γενικώτερη κρίση τῆςκοινωνίας μας,τά ἀδιέξοδα της ἐπέδρασαν καί στή τέχνη.'Η ἔντεχνηλαϊκή μας μουσική ἦταν αἰχμή ἑνός λαϊκοῦ κινήματος πού διψοῦσε γιά ἀλλαγή καί πρόοδο.Θάξεπεράσει τήν κρίση της,θά προχωρήσει πιό τολμηρά ἄν ἡ ἐποχή μας,ἡ κοινωνία μας,ὁ λαός μας,ἡ νεολαία μας,ξαναβρεῖ στίς νέες συνθῆκες ζωογόνο τόν ἐπαναστατικό σφυγμό τῆς πραγματικῆς μάχης γιά τήν ἀλλαγή.'Η πολιτιστική κρίση θά ξεπεραστεῖ καί θά προχωρήσει ἡ πολιτιστική μας ἀναγέννηση."Αν γεννηθεῖ καί πάλι μέσα στό λαό, κύρια μέ τήν εὐθύνη τῶν ἀριστερῶν-προοδευτικῶν δυνάμεων,δυνατή καί ξεκάθαρη ἡ ἐλπίδα καί ἡ συνείδηση τῆς ἀλλαγῆς .

Ἂν ὅλοι ἐμεῖς οἱ προοδευτικοί καλλιτέχνες ἑνωμένοι μπροστά στήν ἐπίθεση, χέρι μέ χέρι μέ τίς γνήσιες προοδευτικές δυνάμεις τοῦ λαοῦ μας, στρατευτοῦμε μέ τό ἔργο καί τή δράση μας στήν πάλη γιά τήν ἀλλαγή. Ἂν μέσα ἀπ' αὐτή τήν πάλη πρίν ἀπ' ὅλα ἀντλήσουμε τίς ἐμπνεύσεις μας καί τή δημιουργία μας, ἂν ὅλοι, λαός καί δημιουργοί, "πολεμᾶμε καί τραγουδᾶμε". Ἂν ξεπεραστοῦν ἀτομικιστικες συμπεριφορές, ἂν ἀποκρουστοῦν οἱ νέες "πονηρές" καί ραφηνάτες προσπάθειες τοῦ κατεστημένου νά μᾶς ἀφομοιώσει ἂν κρατήσουμε καθαρή τή λαϊκή μήτρα τῆς σύγχρονης μάς μουσικῆς, ἂν σταθοῦμε μέ σεβασμό, μέ ἀναγνώριση ἀλλά καί δημιουργικότητα μπροστά στίς παραδοσιακές καί σύγχρονες πολιτιστικές μας ἀφετηρίες καί στό ἔργο τῶν ἐμπνευστῶν τους.

Τό πολιτιστικό μας κίνημα θά βρεῖ μιά νέα ὁρμή, θ' ἀνοίξει νέους δρόμους ἂν πρίν ἀπ' ὅλα τό λαϊκό μας κίνημα ἀνοίξει μιά καθαρή προοπτική ἀλλαγῆς ἂν φουντώσει καί δημιουργήσει μιά δημοκρατική πανστρατιά, ἂν ὑπάρξει μιά ἀποφασιστική καί πρωτοπόρα παρέμβαση στίς ἐξελίξεις τῆς ἀριστερᾶς. Αὐτή τήν ἀλλαγή κανένα κόμμα ἀπό μόνο του δέν μπορεῖ νά τή φέρει. Οὔτε ὁ λαός μας ἔχει ἀνάγκη ἀπό κανένα Μεσσία. Εἶναι ἐπικίνδυνη αὐταπάτη νά βλέπει κάποιο κόμμα ἤ κάποιος ἡγέτης τό δρόμο πρός τήν ἀλλαγή σάν κάποιο ἐκλογικό περίπατό του.

Ἀπό τό σημερινό ἀδιέξοδο μπορεῖ νά μᾶς βγάλει μόνο ἡ κοινή δράση τῶν δημοκρατικῶν-ἀντιολιγαρχικῶν δυνάμεων, μέσα στήν ὁποία ἡ ἀριστερά θά ἀναλάβει ὅλες τίς εὐθύνες πού τῆς ἀναλογοῦν. Ὁ λαός μας δέν θέλει νά κάνει κανείς ἐπικίνδυνα πειράματα στίς πλάτες του. Δέν θέλει νέο 64-67 Δέν θά πειστεῖ ν' μπεῖ, μέ τίς γνωστές φαντασμαγορικές διακηρύξεις, σέ παγιδευτικές ἐξελίξεις πού μεθοδεύουν ἐκεῖνες οἱ δυνάμεις πού θέλουν τό πισωγύρισμά τοῦ κινήματος μας, τήν ἀφαίρεση τῶν λαϊκῶν κατοχτήσεων,' σπάσιμο τῶν δυνάμεων πού συγκεντρώνει τό κίνημα.

Ὅλοι οἱ δημοκράτες, οἱ προοδευτικοί, οἱ ἀριστεροί πρέπει νά ἐπαγρυπνοῦμε γιά νά μήν ἐπαναληφθοῦν τά παλιά σφάλματα. Γιά νά μήν συνεχιστεῖ ὁ φαῦλος κύκλος: αὐταρχία-ἐπιτονωτικό διάλλειμμα μιᾶς μικροαλλαγῆς καί μετά ἐκτροπή καί πάλι ἀπό τήν ἀρχή. Νά μήν ξεχνᾶμε πώς ἂν τό 1964-67 πήγαμε τελικά πίσω ἀντί γιά μπροστά εἶναι γιατί ἡ ἀριστερά μπῆκε στό περιθώριο, γιατί ὑποχρεώθηκε νά δώσει τή δύναμή της ἄνευ ὅρων στήν Ἕνωση Κέντρου. Αὐτό δέν πρόκειται νά ξαναγίνει. Πρέπει ὅλοι μαζί οἱ ἀγωνιστές τῆς προόδου καί τῆς ἀλλαγῆς νά δώσουμε δύναμη στήν Ἑλληνική ἀριστερά νά γίνει τό κλειδί τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων. Ἰσχυρή καί ἑνωμένη ἡ ἀριστερά θά εἶναι ἐγγύηση τῆς λαϊκῆς ἑνότητας, τῆς ἀσυμφιλίωτης ἀγωνιστικότητας πού εἶναι γεμάτη ὑπευθυνότητα γιά τό λαό καί τή χώρα. Ἐγγύηση τῆς δημοκρατικῆς ὁμαλότητας καί τῆς πραγματικῆς ἀλλαγῆς.

καί εἴμαστεσίγουροι.'Η παράταξή μας θά βρεῖ τό δρόμο τῆς συσπείρωσης θά πολλαπλασιάσει τήν ἀκτινοβολία της μέσα στό λαό,θά ἀναδειχθεῖ σέ δύναμη κλειδί γιά τήν ἀλλαγή.

Σ'αὐτό τό σκοπό στρατεύεται ἡ Κίνηση γιά τήν ἑνότητα τῆς ἀριστερᾶς καί ἀγωνίζεται γιά νά συναντηθοῦν στή κοινή δράση τά κόμματα καί οἱ νεολαιίστικες ὀργανώσεις τῆς ἀριστερᾶς,οἱ προσωπικότητες της,οἱ ἀγωνιστές της ἐνταγμένοι καί ἀνένταχτοι σέ κόμματα.Θέλουμε ἡ ἑνότητα τῆς ἀριστερᾶς νά γίνει ὑπόθεση ὅλων τῶν ἀγωνιστῶν της στή βάση καί τοπικά μέσα στίς "ἐπιτροπές πρωτοβουλίας".Εἴμαστε ἀνοιχτοί σέ κάθε ἄλληθετική πρόταση πού μπορεῖ νά διευκολύνει τό κοινό μας στόχο:τή συσπείρωση τῆς ἀριστερᾶς.

Φίλοι καί φίλες,

Μόνο ἕνα ἑνιαῖο καί δυνατό κίνημα τῆς ἀριστερᾶς,δεμένο ἰσότιμα μέ τίς ἄλλες προοδευτικές δυνάμεις μπορεῖ νά ἀνοίξει καί πάλι τή φωτεινή προοπτική μιᾶς 'Ελλάδας δημοκρατικῆς-ἀναγεννημένης.Μόνο αὐτό τό κίνημα τῆς ἑλληνικῆς ἀριστερᾶς μπορεῖ νά βοηθήσει ἐμᾶς τούς καλλιτέχνες τοῦ λαοῦ νά ὁλοκληρώσουμε τό ἔργο μας,νά προσφέρουμε καινούργια ἔργα ἀκόμα ὡραιότερα ἀκόμα πιό κοντά στό λαό καί στά ὄνειρά του.

Ὁ Γιάννης Ρίτσος λειτουργεῖ καί θά λειτουργεῖ σάν φωτεινή συνείδηση τοῦ καιροῦ μας. Δέν εἶναι μόνο ὁ μεγάλος Ἕλληνας ποιητής πού πλούτισε καίρια τό νεοελληνικό λόγο ἀλλά καί ὁ ἀκέραιος ἄνθρωπος καί λαϊκός ἀγωνιστής πού ἥσυχα καί σεμνά μοιράστηκε τό ψωμί τῆς δοκιμασίας μέ τόν πάσχοντα λαό μας.

Τέτοια μοναδικά παραδείγματα ἑδραιώνουν τήν πίστη μας στίς ἴδιες τίς ἀξίες τοῦ ἀνθρώπου πού ἰδιαίτερα σήμερα δοκιμάζονται καί ἀμφισβητοῦνται ἀπό τήν κυριαρχοῦσα παραμορφωτική λογική τῆς ἐποχῆς τῶν διεθνῶν μονοπωλίων πού ἔχει κατακλύσει τή ζωή μας.

Ὁ Γιάννης Ρίτσος ἀπόδειξε μέ τό ἔργο του καί τή ζωή του ὅτι ὄχι μόνο ἡ ποίηση δέν ἀντιστρατεύεται στή στράτευση, ἀλλά ὅτι ὅσο περισσότερο καί οὐσιαστικότερα εἶναι κανείς στρατευμένος στή μεγάλη ἰδέα τῆς Ἐπανάστασης, τόσο οὐσιαστικότερα καί ἀποτελεσματικότερα ὑπηρετεῖ τήν ἰδέα τῆς Τέχνης. Ἔδειξε ἀκόμα ὅτι ἡ ἑλληνικότητα συμβαδίζει ἤ μᾶλλον σημαίνει παγκοσμιότητα. Γιατί εἶναι ὁ ποιητής τῆς Ρωμιοσύνης, αὐτός πού ἄκουσε καλλίτερα ἀπό κάθε ἄλλον τούς μυστικούς χτύπους τῆς καρδιᾶς τοῦ λαοῦ καί τά κρυφά μηνύματα τῆς μοίρας του, ἄλλοτε δοξαστικά, ἄλλοτε προφητικά, πολύ συχνά θρηνητικά κι' ἀκόμα πιό συχνά γεμάτα πίστη καί ἀπόφαση.

Εἶναι λοιπόν αὐτός πού ταυτίστηκε τελεσίδικα μέ τά δέντρα, τίς πέτρες καί τίς καρδιές πού δέν βολεύονται, ὁ κατ' ἐξοχήν Ἕλληνας πού βρῆκε τήν πιό πλατειά ἀπήχηση σέ ὅλα τά πλάτη καί τά μήκη τοῦ πλανήτη μας, δείχνοντας πώς τό ἐθνικό καί τό

παγκόσμιο ταυτίζονται ~~ὅπως~~ [redacted] ὅπως ταυτίζονται τά ὄνειρα καί οἱ ἐλπίδες ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ὅπου γῆς, γιά πανανθρώπινη λευτεριά.

Ἔτσι, δέ θἆταν νομίζω, ὑπερβολή ἄν λέγαμε ὅτι ὁ Γιάννης Ρίτσος εἶναι ὁ ποιητής τοῦ παγκόσμιου προλεταριάτου, ὅλων τῶν ἐργαζόμενων τοῦ κόσμου πού ἀκολουθοῦν πιστά τόν ἀνηφορικό δρόμο τῆς βαθιᾶς ἀλλαγῆς, τῆς Ἐπανάστασης.

Τό κόκκινο λάβαρο πού σήκωσαν ψηλά ὁ Μαγιακόφσκι, ὁ Ἐλυάρ καί ὁ Νερούντα, τώρα τό κρατᾶ τό ἴδιο ψηλά καί περήφανα ἡ ἀτίθαση ποίηση τοῦ Ἕλληνα Γιάννη Ρίτσου.

Ἐμεῖς πού ζήσαμε στήν ἐποχή του, πού γευόμαστε τό στίχο του ὅπως ὁ πιστός τό ἀντίδωρο τῆς θείας μετάληψης, εἴμαστε εὐγνώμονες γι'αὐτό.

ὁ Ρίτσος νικάει τό χρόνο

~~Σήμερα ὁ Ρίτσος, μᾶς λένε, γιορτάζει τά 70 του χρόνια.~~

Μάταια ἡ πεπερασμένη λογική τῶν ἀνθρώπων προσπαθεῖ νά βάλει καλούπια χρονικά σέ φυσικά φαινόμενα πού κουρελιάζουν τό χῶρο καί τό χρόνο. Γιατί ὁ Ρίτσος μοιάζει μέ τούς τίτλους τῶν ποιημάτων του. Ἦταν, εἶναι καί ~~θἆναι~~ θά εἶναι γιά πάντα μιά διαρκής-ἀέναη- καί ἄφθαρτη «Ἐαρινή Συμφωνία» ~~ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ~~. Ἐνῶ τό ἔργο του, ἀληθινό «Ἐμβατήριο τοῦ Ὠκεανοῦ» ~~ΕΜΒΑΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ~~ μέσα σ'αὐτή τήν ὠκεάνεια ἀπεραντοσύνη του θά ἀναβαπτίζει κάθε στιγμή τήν ἐφηβεία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτσι ὁ Ρίτσος ἦταν καί εἶναι ὁ αἰώνιος ἔφηβος ἡλικίας χιλίων ἐτῶν, κατ'εἰκόνα καί ὁμοίωση τοῦ Ταΰγετου, πού τόν γέννησε, καί τῆς θάλασσας τοῦ Αἰγαίου πού καθρέφτισε τήν πρώτη του σκέψη, ὅταν ἀτένιζε γιά πρώτη φορά ξαφνιασμένος πάνω ἀπό τά τείχη τῆς Μονεμβασιᾶς, τήν ἀπεραντοσύνη πού ἔμελλε νά

γίνει.

Σ'αὐτές τίς κρίσιμες ὧρες ποῦ ἀπειλεῖται ἡ ἐθνική μας ταυτότητα, ἡ 'Αριστερά καλεῖται καί πάλι νά συνεχίσει τήν ἱστορική της ἀποστολή. Κανείς ἄλλος ἐκτός ἀπό τήν 'Ελληνική 'Αριστερά δέν μπορεῖ νά σώσει τόν τόπο ἀπό τό παλιρροιακό κῦμα ποῦ κατευθύνεται μέ ταχύτητα πρός τή χώρα μας ὕστερα ἀπό τήν ἔνταξή της στήν ΕΟΚ.

Χρειάζεται γι'αὐτό -πρίν ἀπό κάθε ἄλλο- νά ἑνωθεῖ ἡ 'Αριστερά. Κι'αὐτό κάνει σήμερα ἡ Κίνηση γιά μιά 'Ενιαία 'Αριστερά. Σ'αὐτό τό νέο ἀγώνα ποῦ εἶναι συνέχεια τῶν μεγάλων ἀγώνων ποῦ ἔδωσε ἡ 'Αριστερά ἐπικεφαλής ὅλου τοῦ λαοῦ, οἱ πνευματικοί ἐργάτες βρίσκονται καί πάλι στά πρῶτα χαρακώματα.

'Ο Γιάννης Ρίτσος, σύμβολο τοῦ λαοῦ μας, σύμβολο τῆς μιᾶς - ~~ἀδιαίρετης καί ἑνωμένης~~ - 'Ελληνικῆς 'Αριστερᾶς, ὑψώνεται σήμερα σέ σύμβολο ἑνότητας τοῦ λαοῦ μας. 'Ο ποιητής τῆς Ρωμιοσύνης δείχνει τό δρόμο τῆς νέας πάλης, τοῦ καινούργιου ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας ποῦ αὐτή τή φορά ἔχει σά στόχο τή διατήρηση τῆς ἐθνικῆς μας κληρονομιᾶς, τοῦ ἐθνικοῦ-λαϊκοῦ μας πολιτισμοῦ, τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, τῆς ἑλληνικῆς σκέψης, τῆς ἑλληνικῆς συνείδησης, τῆς ἴδιας τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Εἶναι ἴσως ὁ πιό δύσκολος ἀγώνας τῶν τελευταίων χρόνων.

'Η ἱστορική πρόκληση εἶναι τεράστια. 'Ο ἐχθρός εἶναι ὕπουλος γιατί προσβάλλει τίς φλέβες καί τά νεῦρα, τά κύτταρα τοῦ ἔθνους καί τοῦ λαοῦ.

Γι'αὐτό πιστεύω ὅτι τιμᾶμε ~~σήμερα~~ καλλίτερα τόν ποιητή ὅταν, στηριγμένοι στό ἔργο του καί τό παράδειγμά του, ἑνώνουμε καθημερινά τό λαό στή βάση, ~~τήν 'Αριστερά στή βάση~~. 'Υψώνουμε

καθημερινά τό νέο φρούριο τοῦ Λαοῦ.Χτίζουμε καθημερινά τό νέο κάστρο τῆς 'Αριστερᾶς,ὑψώνουμε τά παντοτεινά λάβαρα τοῦ 'Αγώνα,καί ἀνάμεσά τους τό κόκκινο λάβαρο τῆς Ρωμιοσύνης, τό λάβαρο τοῦ Γιάννη Ρίτσου.

-.-.-.-.-.-.-.-.-

(4.6.79).

Δημοσιεύτηκε στό τόμο Αφιέρωμα στόν Γιάννη Ρίτσο τοῦ Κέδρου τό 1980, σελ. 35-36 κομμένο. Εδῶ υπάρχει ολόκληρο.

1979

Τά πράγματα δέν εἶναι κανονικά.'Η κατάσταση δέν εἶναι κανονική. 'Ο Καλλιτέχνης ἀσφυκτιᾶ καί ὁ πολίτης πνίγεται.Πρέπει νά ἀντιδράσουμε στήν ἀντίδραση.Δηλαδή πρέπει νά δράσουμε καί πάλι ἄμεσα,πολιτικά,μαζικά, μαχητικά.Πρέπει νά δοῦμε καθαρά αὐτό πού συμβαίνει γύρω μας.Κάποιοι βιάζονται.Βιάζονται πολύ.Πρέπει νά ἐξετάσουμε γιατί βιάζονται καί ποῦ θέλουν νά μᾶς πᾶνε.

Καί πρῶτ'ἀπ'ὅλα ἄς μιλήσουμε γιά τήν Τέχνη.~~'Εδῶ καί πολλά χρόνια ἀποδείξαμε μέ ἔργο καί πράξη ὅτι~~ 'Η τέχνη εἶναι φαινόμενο πολιτικό. 'Η 'Ελληνική 'Αριστερά πρωτοπόρα κοινωνική καί πολιτική δύναμη ἔδειξε στή ζωή ὅτι εἶναι ἐπίσης καί πρωτοπόρα πολιτιστική δύναμη.Δημιουργήθηκε Τέχνη γιά τό Λαό.Μπῆκαν οἱ βάσεις γιά τό ἀναγεννητικό πολιτιστικό μας κίνημα ὀργανικά δεμένο μέ τό λαϊκό ἐπαναστατικό μας κίνημα. 'Ο λαός,ἡ νεολαία εἶχαν τούς δικούς τους ἐκφραστικούς τρόπους,τή δική τους αἰσθητική,τά δικά τους ἔργα.~~Πετύχαμε τήν~~ Για ένα μεγάλο διάστημα υπήρξε ἑνότητα μέσων καί στόχων τῆς πολιτικῆς καί πολιτιστικῆς ἐπανάστασης.Γιά πρώτη φορά,~~τότε~~, ἡ τέχνη μαζῶν καθιέρωσε τούς δικούς της χώρους,τά στάδια.Γιά πρώτη φορά,~~τότε~~,ἡ Λαϊκή Τέχνη συνέτριψε τή βιτρίνα τῶν 'Αθηνῶν -ὅπου οἱ ἐκλεκτοί τῶν ἀστῶν εἶχαν φυλακισμένη τήν τέχνη- για νά ξεχυθεί στις γειτονιές καί στήν ἐγκαταλειμένη 'Επαρχία."Ετσι τά ὁράματα πού ἔσπειραν μέ τό αἷμα τους οἱ νεκροί τῆς 'Αριστερᾶς ἄναψαν καί πάλι ζωοφόρες πυρκαϊές στά πέρατα τῆς 'Ελλάδας. ~~Τότε~~ Τά χωριά γέμισαν μέ τά τραγούδια τῶν ~~Λαμπράκηδων~~ νεολαίων πού μετάφεραν τό ἀνίκητο μήνυμα ἑνότητας κι'ἀγώνα τῆς 'Ελληνικῆς 'Αριστερᾶς.Κι'αὐτή ἡ Τέχνη ἦρθε ἔμπρακτα νά ξεκαθαρίσει τήν ήρα ἀπό τό στάρι. 'Ο λαός καί ἡ νεολαία εἶχαν τώρα τή δική τους τέχνη γιά νά ἀντιμετωπίσουν τήν ἀμερικανοκρατία,τό θρόνο,τήν προδοσία,τή χούντα καί τά τάνκς στό Πολυτεχνεῖο.

"Η Τέχνη και η Αριστερά"

όχι

II

Κι'ἐνῶ αὐτή ἡ τέχνη ἄντεξε τά πυρά τοῦ ἐχθροῦ,σήμερα διαβρωμένη ἀπό τά μέσα,συκοφαντημένη γιά μικρόψυχους κομματικούς ὑπολογισμούς, δουλεμένη ὕπουλα ἀπό ~~[illegible]~~ ἀστούς καλλιτέχνες πού ἔβαλαν τή μάσκα τοῦ προοδευτικοῦ,περνᾶ σιγά-σιγά στά περιθώρια τῆς ἐπίσημης πολιτιστικῆς πολιτικῆς τῶν ἐπιτελείων καί αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς 'Αριστερᾶς.

Εἶμαι βαθειά πεπεισμένος ὅτι αὐτή ἡ σύγχυση καί ἡ κρίση συνδέεται ἄμεσα μέ τήν κρίση τῆς 'Αριστερᾶς.Γι'αὐτό καί σάν μαχόμενος καλλιτέχνης ἀγωνίζομαι γιά τό ξεπέρασμα τῆς κρίσης.Σήμερα σάν πνευματικός ἄνθρωπος ἀσφυκτιῶ τό ἴδιο καί περισσότερο ἀπό τόν καιρό τῆς χούντας.'Επειδή εἶμαι 'Αριστερός καί ἐπειδή τό ἔργο μου εἶναι συνδεδεμένο ὀργανικά μέ τήν 'Αριστερά ὑφίσταμαι ἕναν ἄγριο ἀλλά κρυφό διωγμό ἀπό ὁλόκληρο τό πλέγμα τῶν μέσων ἐνημέρωσης - τηλεόραση - ραδιόφωνο - τύπος - πού ἐλέγχει ἡ ἑλληνική ὀλιγαρχία δεξιά καί "δημοκρατική".

Πιεσμένος μέσα στίς συμπληγάδες :ἀπό τή μιά ὁ ὁλοκληρωτικός πόλεμος τῆς ὀλιγαρχίας πού μοῦ στερεῖ κάθε δυνατότητα πρόσβασης καί ἐπικοινωνίας,μέ τό μεγάλο κοινό,ἀπό τήν ἄλλη ἡ σύγχυση καί ἡ ἀμφισβήτηση μέσα στίς γραμμές μας,δέν ἔχω δυνατότητα ἄμεσης καλλιτεχνικῆς ἐπικοινωνίας."Ομως ἄν ἀναφέρομαι στίς προσωπικές μου ἐμπειρίες τό κάνω μόνο καί μόνο γιατί εἶναι ἐνδεικτικές γιά τή γενικότερη πορεία τῆς Τέχνης καί ἰδιαίτερα τῆς Τέχνης γιά τό Λαό.Αὐτό τό πάθος,τό μίσος καί ἡ ἄρνηση ἰδιαίτερα ἀπό κεῖνο τό κομμάτι τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας πού ἔχει βάλει σήμερα τή μάσκα ὄχι μόνο τοῦ δημοκράτη ἀλλά καί τοῦ "ἐπαναστάτη" θά πρέπει νά μᾶς βάλει σέ πολλές σκέψεις." ~~Κατά τή γνώμη~~ Γιά μένα, ~~Ἄν θέλετε τή δική μου γνώμη~~ τό πιό ἀνησυχητικό ἴσως σημάδι γιά τήν ἀλλαγή πού μᾶς ὑπόσχονται οἱ γνωστοί νονοί τῆς ἀλλαγῆς μέ φορέα μόνο ἕνα κόμμα καί φυσικά τήν 'Αριστερά στή

γωνία εἶναι τό βαθύ τους μίσος γιά τήν πολιτιστική ἀναγέννηση πού βγῆκε μέσα ἀπό τά σπλάχνα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀριστερᾶς.
Ὅταν αὐτοί οἱ κύκλοι φοβοῦνται ὅπως ὁ διάβολος τό λιβάνι ἐκείνη τήν Τέχνη πού τόσο φόβιζε τή χούντα, τά συμπεράσματα βγαίνουν μόνα τους.
Ὅποιος φοβᾶται τήν Ἀριστερά, ὅποιος φοβᾶται τήν τέχνη τῆς Ἀριστερᾶς, τότε σέ τελική ἀνάλυση φοβᾶται τόν ἴδιο τό Λαό. Καί κανένα προσωπεῖο, καμμιά μεταμφίεση δέν εἶναι ἱκανή νά κρύψει τήν ἀληθινή του φύση.

Κι'ἔτσι μπήκαμε στήν οὐσία τοῦ προβλήματος. Γιατί τάχα νά βιάζονται ὅσοι βιάζονται σήμερα; Μά γιατί πιστεύουν ὅτι ἡ συγκυρία εἶναι εὐνοϊκή. Ἀφοῦ ἀκόμα καί μέσα στήν Τέχνη τῆς Ἀριστερᾶς ὑπάρχει τόση σύγχυση. Ἀφοῦ ἡ Ἀριστερά ἐξακολουθεῖ νά ἀλληλοσπαράσσεται στίς ἀντιφάσεις της, ἀνίκανη νά τίς ξεπεράσει. Καιρός νά ὁδηγήσουμε σέ πόλωση μέ σκοπό νά καταβροχθίσουμε γιά ἄλλη μιά φορά -ὅπως λ.χ. στά 1964- τό ἐκλογικό σῶμα τῆς Ἀριστερᾶς, βάζοντας ἔτσι τελεσίδικα στή γωνία τήν Ἀριστερά. Γρήγορα, τώρα, αὔριο. Πρίν ἀλλάξει ἡ κατάσταση μέσα στό Λαό, μέσα στό προοδευτικό κίνημα καί πρό παντός μέσα στήν Ἀριστερά.

Γιατί τούς ἀνησυχεῖ τό ἄνοιγμα τῆς Κυβέρνησης πρός Μόσχα καί Πεκίνο. Γιατί θά ἀλλάξει ἐξ'ἀντικειμένου ὁ διεθνής προσανατολισμός τῆς χώρας. Γιατί θά ὑπάρξουν χειροπιαστά καί σοβαρά ἀντίβαρα στό μονόπλευρο προσανατολισμό πρός τή Δύση. Καί ὅλα αὐτά θά ἔχουν βαθειές ἐπιπτώσεις μέσα στό λαϊκό μας κίνημα. Μέσα στό Λαό. Ποιός δέν συμφωνεῖ ὅτι ὁ ἀντισοβιετισμός σημαίνει γιά μᾶς ἀντικομμουνισμός; Δηλαδή ἡ Ἀριστερά στή γωνιά;
~~Γράφει γι'αὐτό ὁ Ριζοσπάστης:~~

①

Καί ὁ νοων νοείτω.

Τούς ἀνησυχεῖ ἀκόμα ἡ θετική πορεία μέσα στό λαϊκό μας κίνημα. Καί προπαντός ὁ άνεμος τῆς ἑνότητας πού σταθερά κερδίζει τούς ἀγωνιστές τῆς 'Αριστερᾶς σέ ὅποιο χῶρο κι ἄν ἀνήκουν. Σήμερα ὅλο καί πιό πολλοί ἀγωνιστές βλέπουν καθαρά ὅτι γιά νά ἀποφύγουμε τήν πόλωση ποῦ μᾶς ὁδηγοῦν εἶναι ἀνάγκη νά συσπειρωθεῖ ἡ 'Αριστερά.

Γιά νά ὑπάρξει δημοκρατική διέξοδος δέν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος α'αὐτόν. Γράφει σχετικά ἡ ΑΥΓΗ.

Θ

1η ΕΡΩΤΗΣΗ

Πιστεύω ὅτι πίσω ἀπό τό πρόβλημα τῆς λογοκρισίας ὑπάρχει μεγάλη δόση ὑποκρισίας. Ἀναφερόμαστε μονάχα σέ ἕνα εἶδος λογοκρισίας, τή κρατική, φασιστική, [illegible] ἤ ὑποθέτουμε ὅτι λείπει στήν κοινωνία ὅπου ὅλοι λογοκρίνουν ὅλους!

Ἕνα ἄλλο ὄνομα τῆς λογοκρισίας μπορεῖ νά εἶναι ἡ ἐπιλογή. Ὅταν ἐπιλέγω ἕνα βιβλίο, ἕνα δίσκο, ἕνα πίνακα, ἕνα θεατρικό ἔργο ἀπορρίπτω κάποιο ἤ κάποια ἄλλα. Δηλαδή ἐπιδίδομαι —γιά ἀτομικούς λόγους— σέ κάποιο εἶδος λογοκρισίας. Κι αὐτό ὅμως εἶναι ἀναπόφευκτο. Καί στό κάτω-κάτω συνδέεται μέ τήν ἀτομική ἐλευθερία καί τήν αὐτοπραγμάτωση τῆς προσωπικότητος τοῦ καθενός.

Ὅμως τό πρόβλημα ἀρχίζει ἀπό τή στιγμή πού αὐτή ἡ ἐπιλογή — λογοκρισία ἀποκτᾶ κοινωνική σημασία, ἐπηρεάζει ὁλόκληρο τό κοινωνικό σύνολο.

Π.χ. στό θέατρο, στόν κινηματογράφο, στήν ἔκδοση βιβλίων, στήν κυκλοφορία δίσκων κτλ ὁ ὑπεύθυνος πού συνήθως εἶναι καί ὁ ἰδιοκτήτης — ὅταν ἐπιλέγει

οἱ δυνατοί τοῦ ~~[illegible]~~ στήν οἰκονομική τους ~~[illegible]~~ ἰσχύ ~~[illegible]~~ — εἶναι ὑποχρεωμένη νά κάνει καθημερινή ἐπιλογή ποὺ ἀναγκαστικά ~~[illegible]~~ ἐπηρεάζουν τό κοινωνικό σύνολο. Τό ἐρώτημα εἶναι μέ ποιά κριτήρια ~~[illegible]~~ προβαίνει σ' αὐτές τίς προτιμήσεις - ἀπορρίψεις. ~~[illegible]~~ Καί θέλημα ἀκόμα μέ ποιό δικαίωμα προχωρεῖ τί ἀφαίρεση οὐσιαστικῆς χρηματοδοσίας ποὺ τά ἀποστερήματα ~~[illegible]~~ τῆς μπορεῖ νά λειτουργήσουν οὐσιαστικά ὀχήματα στήν κοινωνία. Ἄς σκεφτοῦμε πόσο ἀποφασιστικά συντελεῖ στή διαμόρφωση τοῦ πολίτη — πολιτική, αἰσθητική, ἠθική κλπ. — ἡ ἐφημερίδα, ὁ δίσκος, ὁ κιν/φος κατά κύριο λόγο καί σέ συνέχεια τό βιβλίο, τό θέατρο, τό περιοδικό κλπ.

~~[illegible]~~ Ὅμως ὅλα αὐτά ἀνήκουν σέ ἰδιῶτες ποὺ ὅπως εἴδαμε ἐξαρτοῦν τή δύναμη τους ἀποκλειστικά στό κεφάλαιο. Δηλαδή εἶναι ~~[illegible]~~ ὁποιοσδήποτε ποὺ διαθέτει γιά τόν α ἤ β λόγο περιουσία ἔχει τή δυνατότητα ~~[illegible]~~

— τό δικαίωμα — νά διαμορφώνει τήν κοινή γνώμη, τό κοινό ~~[illegible]~~ γούστο, τόν ψυχικό κόσμο τῶν μαζῶν.
Στήν περίπτωση αὐτή κανείς δέν μιλάει γιά <u>λογοκρισία</u>. Ἔχουμε ἀλλοτριωθεῖ σέ τέτοιο βαθμό πού ἀνεχόμαστε ἀδιαμαρτύρητα τή γενίκευση τῆς λογοκρισίας πού γίνεται γύρω μας φτάνει νά τή κάνουν ἐκεῖνοι πού διαθέτουν τήν οἰκονομική δυνατότητα.
Καί φτάνουμε στήν κρατική λογοκρισία.
~~[illegible]~~
Ἐπειδή, τυπικά τουλάχιστον, τό κράτος εἴμαστε ἐμεῖς, ὅλοι οἱ ἁπλοί πολίτες, ξεσηκωνόμαστε κάθε φορά πού ὄχι μόνο δέν μᾶς ρωτοῦν (ἀλήθεια πότε καί πού μᾶς ρωτοῦν;) ἀλλά μέ τή δική μας δύναμη — τῶν φορολογουμένων — μᾶς καταπνίγουν, μᾶς λογοκρίνουν, μᾶς φιμώνουν.
Τά ἐρωτήματα πού μπαίνουν εἶναι:

— Ποιοί λογοκρίνουν ποιούς;
— Μέ τί δικαίωμα;
— Μέ ποιά κριτήρια;
— Γιά ποιό, βαθύτερο, λόγο;

Νομίζω ὅτι τά πράγματα εἶναι τόσο διαφανῆ ὥστε νά μή χρειάζεται ἰδιαίτερη ἀνάλυση. Ἡ κρατική λογοκρισία, στά χρόνια μας, εἶναι ἀντανάκλαση τῆς φύσης τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους: Ἀντίδραση, ἀναχρονισμός, σκοταδισμός. Καί φυσικά συγκεκριμένα οἰκονομικά συμφέροντα καί κομματική σκοπιμότητα.

Ἑπομένως δέν ἀρκοῦν γιά τήν ὕπαρξη τῆς λογοκρισίας.

Μέ τήν προσθήκη ὅτι δέν θά πρέπει νά ἐξαντλήσουμε τίς προσπάθειές μας μόνο στόν κρατικό ἀλλά νά τίς ἐπεκτείνουμε καί στόν ἰδιωτικό τομέα.

Καί γιά νά περιοριστῶ στό χώρο τοῦ τραγουδιοῦ ἔχω νά κάνω μιά πρακτική πρόταση σάν πρακτική ἐπέκταση ἀπ' ὅσα εἶπα.

Ὅλοι μας γνωρίζουμε τό ρόλο τοῦ τραγουδιοῦ, ἰδιαίτερα στή χώρα μας. Κάποτε κάποτε ἡ κοινή γνώμη εὐαισθητοποιεῖται ὅπως τη καθίζουν στό σκαμνί τοῦ συνθέτη (ποιητῆ) καί τοῦ ἑρμηνευτοῦ: Ὑπάρχει κρίση! Γιατί ὑπάρχει; Λείπει ἡ ποιότητα! Γιατί λείπει; κλπ. κλπ. –

Θά ἀρκεῖ ὅμως ἡ κοινή γνώμη νά πληροφορηθεῖ ὅτι ἡ βιομηχανία τοῦ δίσκου ἀποτελεῖ, σ' ὅλο τοῦ κόσμου καί στή χώρα μας, ἕνα γιγαντιαῖο οἰκονομικό συγκρότημα μέσα στό ὁποῖο τό τραγοῦδι, πού εἶναι ἡ πρώτη ὕλη, ἔχει τόσο βάρος ὅσο μιά ντομάτα στή βιομηχανία σάλτσας...

Ποιός διαλέγει τά τραγούδια-ντομάτες; Ποιός ἀποφασίζει γιά κεῖνα πού θά προωθηθοῦν καί γιά κεῖνα πού δέν θά προωθηθοῦν; Η φυσιολογική ἀπάντηση ἔπρεπε νά εἶναι: Αὐτοί πού τά δημιουργοῦν καί ὁ λαός. Ὅμως κάτι τέτοιο ἀποτελεῖ πιά τήν ἐξαίρεση. Γιατί

Εἶναι λοιπὸν αὐτὸ δίκαιο γιὰ τεχνικοὺς νὰ βγαίνουν ἀρέσουνε μὴ ἀρέσουνε ὁ δημιουργὸς καὶ ὁ λαός. Γιατὶ ἀνάμεσά τους ὑψώνεται βουνὸ... ὁ μεσίτης.

Φυσικὰ μὲ τὸ ἀστικό μας Σύνταγμα ποὺ κατοχυρώνει τὸ δικαίωμα τοῦ ἰδιοκτήτη νὰ λογοποιεῖ κατὰ τὸ δοκοῦν τὴ πνευματικὴ δημιουργία καὶ νὰ ταΐζει τὸ λαὸ ἀνεξέλεγκτα μὲ κάθε εἴδους "καλλιτεχνικά" ἀφηγήματα, θαὶ ἦταν οὐτοπικὸ νὰ ἐλπίζουμε ὅτι κάποια στοιχειώδη καλλιτέρευση τῶν σημερινῶν συνθηκῶν. Ὅμως ὑπάρχει καὶ ὁ περιβόητος κρατικὸς τομέας — ραδιόφωνο, τηλεόραση — ποὺ τὸ ἴδιο Σύνταγμα τῆς ἐπιτρέπει — τυπικῶς τουλάχιστον — νὰ ἔχουμε κάποια γνώμη. Ὁπότε τολμῶ νὰ προτείνω μιὰ κατάργηση

όλων των λαφυριστικών εμπορικών –

Δηλαδή εκείνων πού ~~[illegible]~~ εξυπηρετούν τά συμφέροντα του ιδιοκτήτη ο οποίος καί εξαγοράζει μέ τό χρήμα του ένα μέρος από τά προγράμματος αν τυπικώς ανήκουν σ' όλο τό κοινωνικό σύνολο [Για νά μήν επιβάλλει ~~[illegible]~~ αυθαίρετα τίς δικές του επιλογές...] θά έλεγα ότι η εξαγορά αυτή "χώρου" αντίκειται στό πνεύμα του Συντάγματος. Όμως αυτό είναι υπόθεση των νομικών... ...καί των πατριωτών...

~~[illegible]~~

Θά ρωτήσετε: Άν φύγουν οι λαφυριστικές επιχειρήσεις από πού θά προβάλλονται τά τραγούδια; (παλιά καί νέα).

Απάντηση: Από τά "ελεύθερα προγράμματα"

Ερώτηση: Καί ποιός τά φτιάχνει; Μέ ποιά κριτήρια; Μέ ποιόν έλεγχο;

Κι εδώ χάος...

Κι ένα άλλο (καίριο) ερώτημα: σέ ποιό βαθμό τά "ελεύθερα προγράμματα"

Εἶναι πράγματα ἐλεύθερα ἀνθρώπινα στὴν παντοκρατορία τῶν «ἰδιωτικῶν»;
Βλέπεις πόσο ἀνήθικα εἶναι τὰ πράγματα.
Ἔρχεται καὶ ἡ λογοκρισία καὶ μοῦ θυμίζει τὸ «σιγὰ μὴ στάξει ἡ οὐρά τοῦ γαϊδάρου»... Εἴμαστε περικυκλωμένοι πανταχόθεν. Ὅλα καὶ ὅλοι μᾶς κατατάσσουν – μᾶς ἐλέγχουν – μᾶς ἀπορρίπτουν – μᾶς προσβάλλουν – μᾶς καταποντίζουν – μᾶς λογοκρίνουν. Ἕνα σύστημα ἀντιπνευματικό πού μᾶς ὁλοσταθμίζει στὸ ἐπίπεδο τοῦ προϊόντος, τῆς πρώτης ὕλης. Καὶ ἄνθρωπος μαζὶ [illegible] καὶ [illegible] κατασκευασμένος νὰ καταναλίσκει ὅ,τι τοῦ ἐπιβάλλουν οἱ ἔχοντες καὶ κατέχοντες...

2η και 3η Ερώτησις

— Τάσσομαι κατά οποιουδήποτε είδους λογοκρισίας και για οποιουσδήποτε λόγους. Ο δρόμος πού οδηγεί στήν κόλαση είναι στρωμένος μέ τίς καλλίτερες προθέσεις. Έχουμε πρόθεση νά υπερασπισθούμε τά ιερά ιδανικά, τά χρηστά μας ήθη, τίς ιερές αξίες. Διαλέγουμε έτσι τον <u>ευκολώτερο</u> δρόμο. Τό δρόμο της επιβολής, της απαγόρευσης, της λογοκρισίας. Δηλαδή τό δρόμο της άρνησης. Γιατί λέμε ΟΧΙ — δέν λέμε ΝΑΙ. Μέ άλλα λόγια πιστεύω ότι κάθε κοινωνία — κάθε σύστημα έχει μέσα του τη δική του <u>δυναμική</u>. Άν έχουμε, καί πρέπει, νάχουμε καλά ιδανικά χρηστά ήθη κλπ κλπ. νομίζω ότι δέν έχουν ανάγκη από αρνητικά —

απαγορευτικά μέτρα για να προφυλαχτούν.
Εκτός και αν βρίσκονται οι ύποπτοι, οι κακοί, οι αποσύνθετοι ~~τα~~ όποτε μολύνουν — ~~τα~~ μάταια, νομίζω — όχι με αστυνομικά μέτρα θα τα σταματήσουμε...

Η κοινωνία που βρίσκεται σε αυτή <u>επιλέγει μόνη της</u>; Δεν έχει ανάγκη προστατών. Μέσα από αντιπροσώπους όπως γνωστές διατριβές το κοινωνικό σύνολο ξέρει να αγκαλιάζει εκείνο που του αρέσει και να απορρίπτει — δηλαδή να ξεχωρίζει! — εκείνο που δεν του αρέσει.

Ας έχουμε λοιπόν εμπιστοσύνη, στο κοινωνικό σύνολο, στο λαό. Αν κάτι είναι πραγματικά αρνητικό, εχθρικό, ανασχετικό ~~είτε~~ ΕΙΤΕ αυτό είναι ιδέα, είτε σκηνή, είτε καλλιτεχνικό έργο αρκεί να είμαστε βέβαιοι, ότι τελικά ο ίδιος ο λαός θα το

ξαναγράψει, θά τό λογοκρίνει, θά τό ἀπορρίψει.

Εἶμαι βέβαιος ὡς γνώμη ὅτι ὅλα-τά παιδιά θά κρίνει καί λέγονται ἐλεύθερα μπροστά στό λαό. Τό νά τά παρεμποδίζουμε – μέ ὁποιαδήποτε κριτήρια, προσχήματα – εἶναι σά νά μήν ἔχουμε ἐμπιστοσύνη στό λαό, σά νά ὑποτιμοῦμε, νά προσβάλουμε τό λαό. (ὅπως εἶπα),

Γιατί ἄν ἡ ἴδια ἡ κοινωνία ἔχασε τή δυναμική της, [illegible] κρίση ὅτι βρίσκεται σέ ἀποσύνθεση τότε κανένα ἀστυνομικό μέτρο, καμμιά λογοκρισία καί καμμιά ἀπαγόρευση δέν θά μπορέσουν νά συγκρατήσουν ἤ νά ἀναστηλώσουν τίς ἀξίες πού γκρεμίζονται σέ ἐρείπια.

1979

1η ἐρώτηση.

Πιστεύω ὅτι πίσω ἀπό τό πρόβλημα τῆς λογοκρισίας ὑπάρχει μεγάλη δόση ὑποκρισίας.'Αναφερόμαστε μονάχα σέ ἕνα εἶδους λογοκρισίας,τήν κρατική,λησμονώντας,ἠθελημένα ἤ ἀθέλητα,ὅτι ζοῦμε στήν κοινωνία ὅπου ὅλοι λογοκρίνουν ὅλους/.

Ἕνα ἄλλο ὄνομα τῆς λογοκρισίας μπορεῖ νά εἶναι ἡ ἐπιλογή. Ὅταν ἐπιλέγω ἕνα βιβλίο,ἕνα δίσκο,ἕνα πίνακα,ἕνα θεατρικό ἔργο,ἀπορρίπτω κάποιο ἤ κάποια ἄλλά.Δηλαδή ἐπιδίδομαι -γιά ἀτομικούς λόγους- σέ κάποιο εἶδος λογοκρισίας.Κάτι τέτοιο ὅμως εἶναι ἀναπόφευκτο.Καί στό κάτω-κάτω συνδέεται μέ τήν ἀτομική ἐλευθερία καί τήν ἀνεξαρτησία τῆς προσωπικότητας τοῦ καθενός.

Ὅμως τό πρόβλημα ἀρχίζει ἀπό τή στιγμή πού αὐτή ἡ ἐπιλογή - λογοκρισία ἀποκτᾶ κοινωνική σημασία,ἐπηρεάζει ὁλόκληρο τό κοινωνικό σύνολο.

Π.χ. στό θέατρο,στόν κινηματογράφο,στήν ἔκδοση βιβλίων, στήν κυκλοφορία δίσκων κ.λπ.,ὁ ὑπεύθυνος πού συνήθως εἶναι καί ὁ ἰδιοκτήτης - δηλαδή στηρίζει τή δύναμή του στήν οἰκονομική του ἰσχύ - εἶναι ὑποχρεωμένος νά κάνει καθημερινά ἐπιλογές πού ἀναγκαστικά ἐπηρεάζουν τό κοινωνικό σύνολο.Τό ἐρώτημα εἶναι μέ ποιά κριτήρια προβαίνει σ'αὐτές τίς προτιμήσεις - ἀπορρίψεις. Καί ἰδιαίτερα ἀκόμα μέ ποιό δικαίωμα προχωρεῖ σέ πράξεις οὐσιαστικῆς λογοκρισίας πού τά ἀποτελέσματά της μπορεῖ νά ἐπηρεάσουν οὐσιαστικά ὁλόκληρη τήν κοινωνία.Ἄς σκεφτοῦμε πόσο ἀποφασιστικά συντελεῖ στή διαμόρφωση τοῦ πολίτη -πολιτική,αἰσθητική, θρησκευτική κλπ-,ἡ τηλεόραση,ὁ δίσκος,ὁ κινηματογράφος κατά κύριο

λόγο καί σέ συνέχεια τό βιβλίο,τό θέατρο,τό περιοδικό κ.λπ.
Ὅμως ὅλα αὐτά ἀνήκουν σέ ἰδιωτες πού ὅπως εἴδαμε στηρίζουν τή δύναμή τους ἀποκλειστικά στό κεφάλαιο.Δηλαδή ἕνας ὁποιοσδήποτε πού διαθέτει γιά τόν α ἤ β λόγο περιουσία ἔχει τή δυνατότητα - τό δικαίωμα - νά διαμορφώνει τήν κοινή γνώμη,τό κοινό γοῦστο,τόν ψυχικό κόσμο τῶν μαζῶν.

Στήν περίπτωση αὐτή κανείς δέν μιλάει γιά λογοκρισία.Ἔχουμε ἀλλοτριωθεῖ σέ τέτοιο βαθμό πού ἀνεχόμαστε ἀδιαμαρτύρητα τή γενίκευση τῆς λογοκρισίας πού γίνεται γύρω μας,φτάνει νά τήν κάνουν ἐκεῖνοι πού διαθέτουν τήν οἰκονομική δυνατότητα.

Καί φτάνουμε στήν κρατική λογοκρισία.

Ἐπειδή,τυπικά τουλάχιστον,τό κράτος εἴμαστε ἐμεῖς,ὅλοι οἱ ἁπλοί πολίτες,ξεσηκωνόμαστε κάθε φορά πού ὄχι μόνο δέν μᾶς ρωτοῦν -ἄλλωστε πότε καί ποῦ μᾶς ρωτοῦν;- ἀλλά μέ τή δική μας δύναμη -τοῦ φορολογούμενου- μᾶς καταπιέζουν,μᾶς λογοκρίνουν,μᾶς φιμώνουν.

Τά ἐρωτήματα πού μπαίνουν εἶναι:

-Ποιοί λογοκρίνουν ποιούς;

-Μέ τί δικαίωμα;

-Μέ ποιά κριτήρια;

-Γιά ποι[illegible],λόγους;

Νομίζω ὅτι τά πράγματα εἶναι τόσο διαφανῆ ὥστε νά μή χρειαστεῖ ἰδιαίτερη ἀνάλυση.Ἡ κρατική λογοκρισία,στή χώρα μας,εἶναι ἀντανάκλαση τῆς φύσης τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους: Ἀντίδραση,ἀναχρονισ-

μος,σκοταδισμός.Καί φυσικά συγκεκριμμένα οἰκονομικά συμφέροντα καί κομματικές σκοπιμότητες.

'Επομένως δέν συζητῶ γιά τήν ὕπαρξη τῆς λογοκρισίας. Μέ τήν προσθήκη ὅτι δέν θά πρέπει νά ἐξαντλήσουμε τίς προσπάθειές μας μόνο στόν κρατικό ἀλλά νά τίς ἐπεκτείνουμε καί στόν ἰδιωτικό τομέα.

Καί γιά νά περιοριστῶ στό χῶρο τοῦ τραγουδιοῦ ἔχω νά κάνω μιά πρακτική πρόταση σάν πρακτική ἀπάντηση στά ὅσα εἶπα.

Ὅλοι μας γνωρίζουμε τό ρόλο τοῦ τραγουδιοῦ,ἰδιαίτερα στή χώρα μας.Κατά καιρούς ἡ κοινή γνώμη εὐαισθητοποιεῖται ὁλόσα καθίζουν στό σκαμνί τοῦ συνθέτη -κυρίως- καί τόν ρωτοῦν: 'Υπάρχει κρίσηI Γιατί ὑπάρχει; Πέφτει ἡ ποιότηταI Γιατί πέφτει; κ.λπ. κ.λπ.-

Θά πρέπει ὅμως ἡ κοινή γνώμη νά πληροφορηθεῖ ὅτι ἡ βιομηχανία τοῦ δίσκου ἀποτελεῖ,σέ ὅλο τόν κόσμο καί στή χώρα μας, ἕνα γιγαντιαῖο οἰκονομικό σύμπλεγμα μέσα στό ὁποῖο τό τραγοῦδι, πού εἶναι ἡ πρώτη ὕλη,ἔχει τόσο βάρος ὅσο μιά ντομάτα στή βιομηχανία πελτέ...

Ποιός διαλέγει τά τραγούδια - ντομάτες; Ποιός ἀποφασίζει γιά κεῖνα πού θά προωθηθοῦν καί γιά κεῖνα πού δέν θά προωθηθοῦν; Ἡ φυσιολογική ἀπάντηση ἔπρεπε νά εἶναι: Αὐτοί πού τά δημιουργοῦν καί ὁ λαός.Ὅμως κάτι τέτοιο ἀποτελεῖ πιά τήν ἐξαίρεση.Γιατί εἶναι πάρα πολύ δύσκολο τεχνικῶς νά βρεθοῦν πρόσωπο μέ πρόσωπο ὁ δημιουργός καί ὁ λαός.Γιατί ἀνάμεσά τους ὑψώνεται βουνό...ὁ πελτές.

φυσικά, μέ τό ἀστικό μας Σύνταγμα πού κατοχυρώνει τό δικαίωμα τοῦ ἰδιοκτήτη νά πολτοποιεῖ κατά τό δοκοῦν τήν πνευματική δημιουργία καί νά ταΐζει τό λαό ἀνεξέλεγκτα μέ κάθε εἴδους "καλλιτεχνικά" ἀφεψήματα, θά ἦταν οὐτοπικό νά ἐλπίζουμε σέ κάποια στοιχειώδη καλλιτέρευση τῶν σημερινῶν συνθηκῶν.

Ὅμως ὑπάρχει καί ὁ περιβόητος κρατικός τομέας -ραδιόφωνο τηλεόραση- πού τό ἴδιο Σύνταγμα μᾶς ἐπιτρέπει- τυπικῶς τουλάχιστον- νά ἔχουμε κάποια γνώμη. Ὁπότε τολμῶ νά προτείνω τήν κατάργηση ὅλων τῶν διαφημιστικῶν ἐκπομπῶν-. Δηλαδή ἐκείνων πού ἐξυπηρετοῦν τά συμφέροντα τοῦ ἰδιοκτήτη ὁ ὁποῖος καί ἐξαγοράζει μέ τό χρῆμα του ἕνα μέρος ἀπό τά προγράμματα πού τυπικῶς ἀνήκουν σέ ὅλο τό κοινωνικό σύνολο, γιά νά μᾶς ἐπιβάλει αὐθαίρετα τίς δικές του ἐπιλογές... Θάλεγα ὅτι ἡ ἐξαγορά δημόσιου "χώρου" ἀντίκειται στό πνεῦμα τοῦ Συντάγματος. Ὅμως αὐτό εἶναι ὑπόθεση τῶν νομικῶν... Καί τῶν πατριωτῶν... Θά ρωτήσετε: Ἄν φύγουν οἱ διαφημιστικές ἐκπομπές, πῶς θά προβάλλονται τά τραγούδια; -παλιά καί νέα-. Ἀπάντηση: Ἀπό τά "ἐλεύθερα προγράμματα".

Ἐρώτηση: Καί ποιός τά φτιάχνει; Μέ ποιά κριτήρια; Μέ ποιόν ἔλεγχο; Κι ἐδῶ χάος...

Κι ἕνα ἄλλο -καίριο- ἐρώτημα: Ὡς ποιό βαθμό τά "ἐλεύθερα προγράμματα" εἶναι πράγματι ἐλεύθερα ἀπέναντι στήν παντοκρατορία τῶν "ἰδιοκτητῶν"; Βλέπετε πόσο πένθιμα εἶναι τά πράγματα. Ἔρχεται καί ἡ λογοκρισία καί μοῦ θυμίζει τό "σιγά μή στάξει ἡ οὐρά τοῦ γαϊδάρου"... Εἴμαστε περικυκλωμένοι πανταχόθεν. Ὅλα καί ὅλοι μᾶς κατατάσσουν - μᾶς ἐπιλέγουν - μᾶς ἀπορρίπτουν - μᾶς προβάλλουν - μᾶς καταποντίζουν - μᾶς λογοκρίνουν. Ἕνα σύστημα ἀντιπνευματικό

πού μᾶς ὑποσταθμίζει στό ἐπίπεδο τοῦ προϊόντος, τῆς πρώτης ὕλης. Καί ἕνας λαός διψασμένος καί νηστικός καταδικασμένος νά καταναλίσκει ὅ,τι τοῦ ἐπιλέγουν οἱ ἔχοντες καί κατέχοντες...

2η καί 3η ἐρώτηση.

-Τάσσομαι κατά ὁποιουδήποτε εἴδους λογοκρισίας γιά ὁποιουσδήποτε λόγους. Ὁ δρόμος πού ὁδηγεῖ στήν κόλαση εἶναι στρωμένος μέ τίς καλλίτερες προθέσεις. Ἔχουμε πρόθεση νά ὑπερασπιστοῦμε τά ἱερά ἰδανικά, τά χρηστά μας ἤθη, τίς ἱερές ἀξίες. Διαλέγουμε ἔτσι τόν εὐκολώτερο δρόμο. Τό δρόμο τῆς ἐπιβολῆς, τῆς ἀπαγόρευσης, τῆς λογοκρισίας. Δηλαδή τό δρόμο τῆς ἄρνησης. Γιατί λέμε ΟΧΙ-δέν λέμε ΝΑΙ. Μέ ἄλλα λόγια πιστεύω ὅτι κάθε κοινωνία - κάθε σύστημα ἔχει μέσα του τή δική του δυναμική. Ἄν ἔχουμε, καί πρέπει νἄχουμε, καλά ἰδανικά, χρηστά ἤθη κ.λπ. κ.λπ., νομίζω ὅτι δέν ἔχουν ἀνάγκη ἀπό ἀρνητικά - ἀπαγορευτικά μέτρα γιά νά προφυλαχτοῦν. Ἐκτός καί ἄν βρίσκονται σέ ὕφεση, σέ κάμψη, σέ ἀποσύνθεση, ὁπότε πιστεύουμε -μάταια, νομίζω- ὅτι μέ ἀστυνομικά μέτρα θά τά στηρίξουμε...

Ἡ κοινωνία πού βρίσκεται σέ ἀκμή ἐπιλέγει μόνη της. Δέν ἔχει ἀνάγκη [illegible]. Μέσα ἀπό ἀνεξερεύνητες ὅμως "γνωστές" διεργασίες τό κοινωνικό σύνολο ξέρει νά ἐγκολπιάζει ἐκεῖνο πού τοῦ πρέπει καί νά ἀπορρίπτει -δηλαδή νά λογοκρίνειΙ - ἐκεῖνο πού δέν τοῦ πρέπει.

Ἄς ἔχουμε λοιπόν ἐμπιστοσύνη στό κοινωνικό σύνολο, στό λαό. Ἄν κάτι εἶναι πράγματι ἀρνητικό, ἐχθρικό, προσβλητικό, εἴτε αὐτό εἶναι ἰδέα, εἴτε σκέψη, εἴτε καλλιτεχνικό ἔργο, πρέπει νἄμαστε βέ-

βαιοι ὅτι τελικά ὁ ἴδιος ὁ λαός θά τό ξεπεράσει,θά τό πολεμήσει,θά τό ἀπορρίψει.

Εἶμαι λοιπόν τῆς γνώμης ὅτι ὅλα -τά πάντα θά πρέπει νά λέγονται ἐλεύθερα μπροστά στό λαό.Τό νά τά παρεμποδίζουμε - μέ ὁποιαδήποτε κριτήριο,πρόσχημα - εἶναι σά νά μήν ἔχουμε ἐμπιστοσύνη στό λαό,σά νά ὑποτιμοῦμε,νά προσβάλουμε τό λαό.

Γιατί,ὅπως εἶπα,ἄν ἡ ἴδια ἡ κοινωνία ἔχασε τή δυναμική της,περνᾶ κρίση εἴτε βρίσκεται σέ ἀποσύνθεση,τότε κανένα ἀστυνομικό μέτρο,καμμιά λογοκρισία.καί καμμιά ἀπαγόρευση δέν θά μπορέσουν νά συγκρατήσουν εἴτε νά ἀναστηλώσουν τίς ἀξίες πού σωριάζονται σέ ἐρείπια.

-.-.-.-.-.-.-.-

2 Μουσικη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ κ. ΜΗΤΣΑΚΗ.

'Από τό λαϊκό καί τό ἔντεχνο λαϊκό μας τραγούδι λείπει ἡ σοβαροφάνεια. 'Από τήν ἄλλη πλευρά, εἶναι προσιτό στό λαό. Θά λέγαμε ὅτι ἀνήκει στό λαό. Νἆναι ἄραγες αὐτοί οἱ δυό λόγοι πού κανείς "σοβαρός" μουσικολόγος, αἰσθητικός, κριτικός κ.λπ. δέν ἀσχολήθηκε ὡς σήμερα σοβαρά μέ τή λαϊκή μας μουσική;

Γι' αὐτό τό λόγο χαιρετίζω μέ ἰδιαίτερη συγκίνηση τήν προσπάθεια τοῦ καθηγητή Μητσάκη πού ἔρχεται νά βάλει τό "θεμέλιο λίθο" σ' αὐτό πού κάποτε θά ὀνομασθεῖ ἐπιστημονική ἔρευνα πάνω στή σύγχρονη ἑλληνική μουσική.

Βέβαια ὁ κ. Μητσάκης ἀσχολεῖται μόνο μέ τό ποιητικό μέρος. "Ετσι τό βιβλίο του μᾶς δείχνει τήν ποιότητα καί τήν ἔκταση τῆς νεοελληνικῆς ποίησης πού μελοποιημένη μπόρεσε νά πάει πολύ πιό μακρυά ἀπό κεῖ πού φτάνει τό βιβλίο.

~~Φυσικά~~ Τό πρόβλημα τῆς μελοποίησης ἑνός ποιητικοῦ ἔργου εἶναι σύνθετο. Δέ φτάνει δηλαδή νά βάζουμε σκέτες νότες κάτω ἀπό λέξεις γιά νά ποῦμε ὅτι δημιουργήσαμε ἕνα "νέο ἔργο". Μήπως ὑπάρχουν κανόνες; Εὐτυχῶς ὄχι.

Μόνο τό ἀποτέλεσμα δικαιώνει τήν προσπάθεια. 'Υπάρχουν ποιήματα πού ἐπιδέχονται καί ἄλλα πού δέν ἐπιδέχονται μελοποίηση. "Ομως ποιός θά τό κρίνει;

'Υπάρχει μουσική πού "παντρεύεται" μέ τήν ποίηση καί μουσική ἄσχετη μέ τήν ποίηση. "Ομως ποιός θά τό κρίνει; Σέ κάθε ἐποχή οἱ συνθέτες ἐμπνεύσθηκαν ἀπό τούς ποιητές. "Ετσι γράφτηκαν τραγούδια -κι' ἀνάμεσά τους τά γερμανικά LIEDER-, ὀρατόρια, ὄπερες, συμφωνίες -λ.χ. ἡ "εννατη" τοῦ Μπετόβεν-. Σ' αὐτά τά

ἔργα ἄλλοτε ὑπερισχύει ἡ ποίηση,ἄλλοτε ἡ μουσική.῎Αλλοτε γίνεται τό θαῦμα,δηλαδή ἕνα νέο ἔργο ὅπου ποίηση καί μουσική γίνονται ἕνα.

῞Ομως ἡ δική μας προσπάθεια εἶχε τή δική της ἰδιαιτερότητα.῞Ολες οἱ ἄλλες ὡς σήμερα,ἀπ'ὅτι τουλάχιστον γνωρίζω, περιορίστηκαν μέσα στά πλαίσια τῆς ἔντεχνης μουσικῆς.῏Ηταν φυσικό μιᾶς καί στήν ποίηση ὅσο καί στή μουσική ὑπῆρχε - καί ὑπάρχει- πλήρης διαίρεση: ἀπό τή μιά ἡ ἔντεχνη,ἀπό τήν ἄλλη ἡ λαϊκή.

Περιττό νά ὑπενθυμίσουμε ὅτι ποίηση καί μουσική -συχνά καί ὁ χορός- ἐμφανίστηκαν μαζί.Δέν ἔχουμε παρά νά δοῦμε τή δική μας κληρονομιά.Δημοτική ποίηση - Δημοτικό τραγούδι- Δημοτικός χορός γιά αἰῶνες ἀποτελοῦν μιάν ἑνιαία καί ἀδιαίρετη ἑνότητα.῏Ηταν τότε πού ὁ λόγος καί ἡ μουσική λειτουργοῦσαν μέσα στό λαό.

Τό ἔντεχνο καί τό ταξικό ἐμφανίζονται μαζί.Μιά τάξη ξεχωρίζει ἀπό τόν ὑπόλοιπο λαό.῾Η κοινωνική διαίρεση ἐπιβάλει παντοῦ τούς διαχωρισμούς της.Καί μαζί τίς ἀντιθέσεις της.Διαίρεση-ἀντίθεση ἀνάμεσα στό χωριό καί τήν πόλη.Τήν πνευματική καί χειρονακτική ἐργασία.Αὐτούς πού κατέχουν τά μέσα παραγωγῆς κι'αὐτούς πού πουλοῦν τό μόχθο τους.Αὐτούς πού ἀποφασίζουν κι'αὐτούς πού ἐκτελοῦν.Στήν ποίηση καί τή μουσική ἡ διαίρεση ὁδηγεῖ στήν ἔντεχνη ποίηση καί μουσική ἀπό τή μιά πλευρά καί στή λαϊκή ἀπό τήν ἄλλη.Μέ τίς κοινωνικές ἀλλαγές,τήν τεχνολογική ἐξέλιξη,τά ἔντεχνα εἴδη προχωροῦν μέ βῆμα ραγδαῖο ἐνῶ τά λαϊκά καρκινοβατοῦν.Στίς πιό πολλές χῶρες χάνουν τήν ἐπαφή

μέ τή ζωντανή πραγματικότητα.Εἶναι ἡ παράδοση πού μπαίνει στό Μουσεῖο."Ομως αὐτό δέν σημαίνει ὅτι ὁ λαός -πού ἔπαψε νά ἔχει τή δική του λαϊκή τέχνη-ἐκφράζεται τώρα μέ τήν ἔντεχνη.Πραγματικά εἶναι σπάνιες οἱ περιπτώσεις ὅπου ἡ ἔντεχνη τέχνη βρίσκει ἀπήχηση στίς πλατειές μάζες.Καί εἶναι παράξενο τό φαινόμενο.Γιατί οἱ μάζες αὐτές ὑποτίθεται ὅτι μέ τόν καιρό εἶναι καλλίτερα πληροφορημένες,σπουδαγμένες,καλλιεργημένες. 'Από τήν ἄλλη πλευρά τά MASS-MEDIA βοηθοῦν τό ἔντεχνο ἔργο νά πάει παντοῦ.Καί ὅμως τό χάσμα ἀνάμεσα στό λαό καί τά ἔντεχνα ἔργα τέχνης μεγαλώνει.'Αποτέλεσμα: ὁ λαός δέν ἔχει καλλιτεχνικό ἔργο γιά νά ταυτιστεῖ μαζί του.'Η Τέχνη δέν ἔχει κοινό γιά νά συνδιαλεχτεῖ μαζί του.'Εκτός ἀπό μικρές ὁμάδες ἐστέτ πού γίνονται ὅλο καί πιό μικρές.

Στή χώρα μας πιστεύουμε ὅτι ὑπῆρξε ἐξαίρεση σ'αὐτό τό γενικό κανόνα.'Η πλειοψηφία τοῦ λαοῦ μας,χάρη στό τραγούδι-τό δημοτικό καί μετά τό λαϊκό καί τέλος τό ἔντεχνο λαϊκό-εἶχε ἕνα ἐκφραστικό μέσο γιά νά ἐκδηλώσει τό ψυχικό του κόσμο.Γιά νά ταυτιστεῖ μαζί του.Τή στιγμή πού τό δημοτικό τραγούδι γινότανε παραδοσειακό ἦρθε τό λαϊκό.Καί ὅταν τό λαϊκό δέν ἀνταποκρινότανε πιά ἀπόλυτα στίς καινούργιες ἱστορικές πραγματικότητες ἦρθε τό ἔντεχνο λαϊκό.

Μέ τό ἔντεχνο λαϊκό τραγούδι ἀποφεύγεται ἡ διάσπαση - διαίρεση ἀνάμεσα στή λαϊκή καί τήν ἔντεχνη τέχνη.Δηλαδή ἔχουμε μιά ἐπάνοδο στή φυσική μορφή τοῦ τραγουδιοῦ ὅταν ποίηση καί μουσική ἀποτελοῦσαν ἕνα ἑνιαῖο σύνολο.

Τούς ἄλλοτε ἀνώνυμους βάρδους τώρα τούς ἔχουν ἀντικα-

ταστήσει δόκιμοι ποιητές καί συνθέτες."Ομως τό έργο τους λειτουργεῖ -ὅπως ἄλλοτε μέ τό δημοτικό καί τό λαϊκό- μέσα στό λαό σάν γνήσιο λαϊκό ἔργο.'Ο λαός ἀναγνωρίζεται μέσα στά σύγχρονο ἔντεχνο ἑλληνικό τραγούδι.Ταυτίζεται μαζί του. Νομίζω ὅτι αὐτό εἶναι τό πραγματικό νόημα καί ἡ ἀληθινή διάσταση τῆς ἔντεχνης ἑλληνικῆς μουσικῆς.Εἶναι περιττό νά προσθέσω ὅτι ὅλα δείχνουν ὅτι αὐτό τό ἐπαναστατικό φαινόμενο παραμένει πέρίπου ἄγνωστο σέ κείνους τούς πνευματικούς μας κύκλους πού ὑποτίθεται ὅτι γνοιάζονται γιά τίς ἐξελίξεις τῆς νεοελληνικῆς Τέχνης.

Δέν εἶναι λοιπόν περίεργο πού ἡ Πολιτεία,τό Κρᾶτος, ὁ Τῦπος,ἡ Τηλεόραση καί τό Ραδιόφωνο καί ὅ,τι ἔχει σχέση μέ τήν καλλιτεχνική καί πνευματική ζωή τῆς χώρας ὄχι μόνο ἀγνοοῦν ἀλλά καί περιφρονοῦν,ὅταν δέν τό χτυποῦν ἀνοιχτά, τό κίνημα τῆς ἔντεχνης ἑλληνικῆς μουσικῆς.

Γι'αὐτό ἐπαναλαμβάνω ὅτι τό βιβλίο αὐτό ἀποκτᾶ γιά μᾶς ἰδιαίτερη σημασία.Εἶναι ἕνα "χελιδόνι" πού μᾶς θυμίζει ὅτι γιά νά "γυρίσει ὁ ἥλιος θέλει δουλειά πολλή".

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ.
'Αθήνα,15.3.1979.

-.-.-.-.-.-.-.-.-

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ.

ΔΙΑΘΟΤΟΥ 45.

ΑΘΗΝΑ.

'Αθήνα,13.7.1979.

Κύριε Διευθυντά,

Σχετικά μέ τήν έπιστολή τοῦ ἰατροῦ κ.Χρ.Λ. Θεοδωρίδου ἔχω νά ἀπαντήσω τά ἑξῆς.Πράγματι εις τό ΒΗΜΑ τῆς 22.ΙV.79 δημοσιεύθηκε μιά δῆθεν συνέντευξή μου σχετικά μέ τό Ρεμπέτικο.Διαμαρτυρήθηκα γι'αὐτό στή διεύθυνση τῆς ἐφημερίδας,ἡ ὁποία καί ἐπανόρθωσε τό λάθος μέ σχετικό δημοσίευμα.'Επομένως δέν ἔχω νά πῶ τίποτε ἐπί τῆς οὐσίας τοῦ προβλήματος.

"Αλλωστε οἱ ἀπόψεις μου γιά τό ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ καί ειδικώτερα γιά τό ρόλο τοῦ προσφυγικου κόσμου στή διαμόρφωσή του είναι διατυπωμένες ἐδῶ καί πολλά χρόνια.Δημοσιεύτηκαν σέ περιοδικά καί βιβλία.Θά ἤθελα μόνο νά προσθέσω ἐδῶ ὅτι θά ἔπρεπε νά ὑπάρχει ἄν ὄχι περισσότερη ἐμπιστοσύνη στόν πατριωτισμό μου τουλάχιστον μιά ἐλάχιστη ἐμπιστοσύνη στήν κοινή λογική πού θἄπρεπε κι'ἐγώ νά διαθέτω.Εἶναι δυνατόν νά μιλήσω ὑποτιμητικά γιά τή γενηά τῆς μάννας μου; "Ας εἶναι ἥσυχος ὁ συμπαθής κ.Θεοδωρίδης."Οσο περήφανος εἶναι ὁ ἴδιος γιά τήν καταγωγή του,τό ἴδιο εἶμαι κι'ἐγώ γιά τίς μικρασιάτικες ρίζες μου πού τίς τιμῶ μέ λόγο καί

μέ ἔργο ὅσο μπορῶ.

Μετά τιμῆς,

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ.

ΚΟΑ

Άση Γκαρουζμή 628 670
σπίτι 7703 903

για ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

---

2 Αυγούστου Ξενοδοχείο - ΓΑΛΑΞΙΑΣ

ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ [illegible]
ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ

Γνώση

Σχέδια για Μουσική Ανδρών
Χειμώνα

Τύπος για ; Μουσική Μεταγραφή
για πιάνο

Εναρμόνιση

Μέ πρωτοβουλία τοῦ Χορογράφου Τζών Κράνκο
τό COVEN GARDEN παρήγγειλε στό Θεοδωράκη
~~τό~~ τήν "ΑΝΤΙΓΟΝΗ", τήν Άνοιξη τοῦ 1959.
Ἡ σύνθεση τοῦ ἔργου ἀρχίζει στό Παρίσι
καλοκαίρι καί ὁλοκληρώνεται, τό καλοκαίρι
τοῦ ἴδιου ἔτους, στήν Κρήτη. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Ἡ πρεμιέρα τοῦ μπαλλέτου δόθηκε στή
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΟΠΕΡΑ τοῦ Λονδίνου ἀμέσως
μετά, τόν Νοέμβριο, μέ χορογραφίες
τοῦ Τζών Κράνκο, σκηνικά καί κοστούμια
τοῦ ~~[illegible]~~ ζωγράφου Ρουφίνο Ταμάγιο καί μέ Ἀντιγόνη τήν Σβετλάνα
Μπεριόσοβα.
Ἡ ΑΝΤΙΓΟΝΗ πού δύο χρόνια ἀργότερα
ἀνεβαίνει στήν ΟΠΕΡΑ τῆς Στουτγάρδης,
μπαίνει στό ρεπερτόριο τοῦ μπαλλέτου
τοῦ COVEN GARNEN.
Ἀπό πλευρᾶς μουσικῆς τό ἔργο αὐτό
πού εἶναι τό τελευταῖο συμφωνική σύνθεση
τοῦ Θεοδωράκη στό Παρίσι (1954-60)

Έχει τή φόρμα της ελεύθερης σουίτας. Αποτελείται από δέκα μέρη. Τό σενάριο ανήκει στόν Κράνκο πού θέλησε νά δώσει στό έργο τού Σοφοκλή σύγχρονες διαστάσεις.

Στήν ίδια αντίληψη κινήθηκε καί ό συνθέτης πού ακριβώς τότε βρίσκεται στό μεταίχμιο ανάμεσα σέ μιά αισθητική καί τεχνική αντίληψη πού γίνεται όλο καί περισσότερο πολύπλοκη καί στήν αναζήτηση ενός νέου δρόμου μέ βάση τό λαϊκό ελληνικό ύφος. Τήν εποχή εκείνη έχει ήδη συνθέσει τόν ΕΠΙΤΑΦΙΟ, σέ ποίηση τού Γιάννη Ρίτσου, (1958) όπως [illegible], δέν είναι απόλυτα έτοιμος γιά νά πάρει στροφή πού θά τόν οδηγήσει σέ μιά εντελώς καινούργια προσπάθεια

σὰν ἀναμόρφωση μιᾶς σύγχρονης γνήσιας ἔκφρασης..

~~Την Άνοιξη του 1959,~~

Μέ πρωτοβουλία τοῦ χορογράφου Τζών Κράνκο τό COVENT GARDEN παρήγγειλε στό Θεοδωράκη τό μπαλλέτο «ΑΝΤΙΓΟΝΗ» ~~τήν Άνοιξη τοῦ 1959~~.

~~Ἡ φ[illegible] Τό [illegible] ἦταν καί [illegible]~~

τήν Άνοιξη τοῦ

~~Εἰσαγωγή~~

Ἀντιγόνη καὶ Αἵμων N° (1)

Danse de Jocaste + N°5

Danse de Guerre et Epitaphe

La mort d'Antigone

	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1·25	
N° 1	ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΚΑΙ ΑΙΜΩΝ	1·50	
N° 2	~~ΕΤΕΟ~~ ΠΟΛΥΝΙΚΗΣ ΕΤΕΟΚΛΗΣ	2. 30	
N° 3	~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΥΓΕΝΩΝ		2. 30
N° 4	~~[illegible]~~ ΙΟΚΑΣΤΗ		2. 15
N° 5	~~[illegible] ΤΕΙΧΗ [illegible]~~ ΚΡΕΩΝ		1.15
N° 6c	ΘΡΗΝΟΣ	1·00	
N° 7	ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΤΕΙΧΗ	4.20	
N° 8	ΑΝΑΜΟΝΗ	1·45	
N° 9	ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΦΙΟ	3·30+ 5·00	

26 0
60

4

Ποιός κυβερνάει;

Ο ΜΠΑΖΑΡΓΚΑΝ Ή Ο ΧΟΜΕ·Ι·ΝΙ;

ΛΟΝΔΙΝΟ, Φεβρουάριος.

"ΤΑ ΝΕΑ" "THE GUARDIAN"

Ἡ Ἀριστερά

Ἐπιτροπή Χομεϊνί

Stereo Market

Οἱ ἐκπτώσεις ἐκπτώσεις. Τώρα ὅμως καί μεγάλες προσφορές!

KENWOOD
AMSTRAD
JVC NIVICO

Μαγνητοταινίες Ἀμερικῆς τῶν 1200 ποδῶν μόνο 125 δρχ.

Κασέτες TOMPUTON C-60 Fe_3O_2 ἡ μία 45 δρχ. οἱ 5 199 δρχ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΛΕΧΕΙΡΙΣΜΟΥ
Γιά κάθε συγκρότημα πού ἀγοράζετε σᾶς προσφέρουμε ἕνα σύστημα τηλεχειρισμοῦ ΕΝΤΕΛΩΣ ΔΩΡΕΑΝ

Ραδιοενισχυτής: KENWOOD KR-2090 AM/FM 2×16 W. RMS.
Πικ-άπ: AMSTRAD P-182 αὐτόματο, κεφαλή μαγνητική ADC QLM 30 MKIII
Ἠχεία: JVC-NIVICO SM-35, 2 μεγάφωνα, 30 W ἕκαστον

ἀπό: 41.300 ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ 27.900 ΚΕΡΔΙΣΤΕ 13.400

ΑΘΗΝΑ: 1. Ἀριστοτέλους 124 καί Κοδριγκτῶνος Τηλ. 8229438 - 8233921.
2. Πατησίων 73 Τηλ. 8216002.
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Κούσκουρα 6 Τηλ. 232351

ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ

«Βρυκόλακες» βγαίνουν ὅταν... «σκοτεινιάζει»!

ΜΙΛΑΝΕ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΔΥΟ ΠΡΟΣΦΑΤΑ κρούσματα ἐπιβολῆς λογοκρισίας στό χῶρο τοῦ κινηματογράφου, μέ τήν αἰτιολογία τῆς ἀναμόχλευσης τῶν πολιτικῶν παθῶν: Τό πρῶτο τόν περασμένο μήνα, μέ τήν ἄρνηση τοῦ ἁρμόδιου κρατικοῦ φορέα (Γενική Γραμματεία Τύπου τοῦ ὑπουργείου Προεδρίας) νά δώσει ἄδεια προβολῆς στήν ταινία - ντοκυμαντέρ τῆς Μαρίας Καραβέλα «Ἀντίσταση», καί τό δεύτερο, μόλις πρίν λίγες μέρες ...

Τό θέμα λοιπόν τῆς λογοκρισίας ... μᾶς ὁδηγεῖ σήμερα στή διεξαγωγή μιᾶς πλατιᾶς δημοσιογραφικῆς ἔρευνας ἀνάμεσα σέ εἰδικούς καί διακεκριμένους ἀνθρώπους τοῦ τόπου (κυρίως ἀνθρώπους τῶν Γραμμάτων καί τῆς Τέχνης), πού καλοῦνται νά δώσουν ἀπαντήσεις σ' αὐτά τά τρία ἐρωτήματα:

1. Ὁ θεσμός τῆς λογοκρισίας μπορεῖ νά λειτουργεῖ σήμερα σέ μιά δημοκρατική χώρα;

2. Νομίζετε πώς ὑπάρχουν περιπτώσεις πού καθιστοῦν τήν ἐπιβολή τῆς λογοκρισίας ἀναπόφευκτη;

3. Εἰδικότερα, στούς «εὐαίσθητους» χώρους τοῦ θεάτρου, τοῦ τραγουδιοῦ καί βασικά τοῦ κινηματογράφου, δέν πρέπει νά λειτουργεῖ καμιά μορφή λογοκρισίας, ἀκόμα καί σέ περιπτώσεις πού ἕνα τραγούδι ἤ ἕνα ἔργο (θεατρικό ἤ φίλμ) θά προπαγανδίζει ὁλοκληρωτικές ἰδέες ἤ ὁλοκληρωτικά καθεστῶτα καί συστήματα (ναζισμός, φασισμός, δικτατορίες κλπ.);

ΠΛΩΡΙΤΗΣ: Η ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΑΚΡΑΙΑ ΜΟΡΦΗ ΔΕΙΛΙΑΣ

Ἔρευνα
ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΗΛΙΧΟΥ

ΧΑΤΖΗΣ: ΟΧΙ ΣΤΗ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΧΥΔΑΙΟΤΗΤΑ

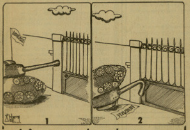

Ἀνοιχτή πόρτα...

Ἡ λογοκρισία —ὕστερα ἀπό μικρό διάστημα φαινομενικῆς ὕπνωσης— ξαναπροβάλλει ἀπειλητική γιά τίς πνευματικές καί κατά συνέπεια πολιτικές ἐλευθερίες μας. ...

ΣΠΥΡΟΣ ΠΛΑΣΚΟΒΙΤΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΜΑΝΤΟΣ

ΜΑΡΛΕΝΑ ΠΟΛΙΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ: ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ ΑΛΛΩΝ ΕΠΟΧΩΝ Η ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ

Δ. ΘΕΟΣ: ΝΑ ΔΩΣΟΥΝ ΜΑΧΗ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ
Η ΛΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΓΑΜΩΝ
ΤΗΛΕΦ. 3222444

Ἐργοστάσιον - Πρατήριον
ΦΛΟΚΑΤΗ 265
ΜΟΚΕΤΤΕΣ
ΚΑΡΝΕΖΗ
ΚΟΥΒΕΡΤΕΣ
ΜΑΛΛΙΑ

ΤΑ ΝΕΑ ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ζητοῦν ὑπαλλήλους

20.000 [illegible] 3619.522. ΕΑ13876

ΟΔΗΓΟΣ [illegible] Τηλ. 8211.065 10—12 π.μ. 8229.457, 6—8.30 μ.μ. Ε10902

ΛΟΓΙΣΤΗΣ [illegible] ΑΒΣ ἢ ΑΣΟΕΕ [illegible] 3429.356. 4015

ΙΑΤΡΟΣ [illegible] Τηλ. 6435.604 5—6 μ.μ. ΕΑ13833

ΤΑΜΙΑΣ [illegible] Τηλ. 4115.500. Ε82400

ΓΥΝΑΙΚΕΣ [illegible] Τηλ. 8010.213, 8012.179. ΕΑ13561

ΕΠΕΙΓΟΝΤΩΣ [illegible] Τηλ. 3631.041 — 4179.621. Ε82353

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ [illegible] τηλ. 3224.551. ΕΑ13639

ΔΥΝΑΜΙΚΟΙ [illegible] Τηλ. 3619.274 — 3636.765. Ε10917

ΝΕΕΣ [illegible] Τηλ. 3246.787. Ε10967

ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑ [illegible] Τηλ. 8019.352.

ΚΟΜΜΩΤΡΙΑ [illegible] Μισθός 12.000. [illegible] 9730.579. Κ5497

ΝΕΟΙ [illegible] Κ5507

ΟΔΗΓΟΣ [illegible] Τηλ. 4524.411 [illegible] Κ5492

ΦΟΙΤΗΤΗΣ [illegible] Κ5507

ΜΙΚΡΟΣ [illegible] Τηλ. 3217.930. Κ5520

ΑΠΟ [illegible] Κ5795

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ. [illegible] Τηλ. 5247.639. Κ5741

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ [illegible] 3221.715 [illegible] Κ5790

ΜΙΚΡΟΠΩΛΗΤΕΣ [illegible] Τηλ. 5247.639. Κ5740

ΖΗΤΟΥΝ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ
καί στή σελίδα 8

ΕΥΚΑΙΡΙΑ [illegible] Κ8157

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ. [illegible] 3465.757 [illegible] Κ5719

ΕΜΦΑΝΙΣΙΜΑ [illegible] 3235.633. Κ5508

ΜΑΡΑΓΚΟΙ [illegible] Τηλ. 6435.180, 9751.869. Κ5773

ΓΑΖΩΤΡΙΕΣ. [illegible] Τηλ. 2754.845. Κ5699

ΑΠΟΦΟΙΤΕΣ [illegible] Τηλ. 3624.944, 5245.452. Κ5717

ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΣ [illegible] Κ5514

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ [illegible] 12.000—15.000 [illegible] Τηλ. 3635.988, 10—2 μ.μ. Κ5910

ΠΑΡ [illegible] Τηλ. 3217.443 [illegible] Κ5841

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ [illegible] Τηλ. 3250.801 8—10 καί 13—14. Κ58217

ΠΛΑΣΙΕ [illegible] 031—450152 [illegible] ΚΠ418

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ [illegible] Τηλ. 2754.845. Κ5699

ΝΕΟΙ [illegible] 5131.950—51 [illegible] Κ5801

ΨΑΧΝΕΤΕ [illegible] Μισθός 8.000 [illegible] 3609.000. Κ5808

OUTSTANDING OPPORTUNITY IN GREECE

Manager, Marine Field Sales — Piraeus Area.

We are an Industrial and Marine Distributor Company established in Piraeus and backed by a large International American manufacturing company.

We are looking for a marine sales oriented person with many years experience in marine sales and many contacts among the shipowners and engineering staff of marine companies located in Greece. Our man must be capable of high personal production and must be motivated toward high immediate growth within an environment of total freedom in developing our marine sales. He must be intelligent, aggressive, determined to make high income and willing to work hard. Fluency in Greek and English is a prerequisite.

If you qualify for the position please come to the Athens Hilton for appointment and interview on February 28th and March 1st and 2nd from 10 a.m. to 5 p.m. Ask for Mr. K. Sardis.

ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΧΕΙΡΙΣΤΑΙ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΣΥΝΘΕΤΑΙ
ΕΛΙΚΟΦΟΡΩΝ Α/Φ
ΚΑΙ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΩΝ

ΔΙ' ΑΜΕΣΟΝ ΠΡΟΣΛΗΨΙΝ

Ἀμοιβαί ἱκανοποιητικαί, ἀναλόγως προσόντων.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ: Τηλ. 362.3901, ἐσωτ. 234 ἢ 138, καθ' ἑκάστην, πλήν Σαββάτου καί ἀργιῶν, ἀπό 10—12 π.μ.

KIS FRANCE

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑ·Ι·ΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΛΕΙΔΙΩΝ, ΧΡΥΣΟΤΥΠΙΑΣ, ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ

Γιά τή συμπλήρωση τῶν τμημάτων μας τοῦ Ὑπουργείου Ἑλλάδος

ΖΗΤΑΜΕ ΠΩΛΗΤΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥΣ

πού νά πιστεύουν στίς ἱκανότητές τους ΚΑΙ ΝΑ ΤΙΣ ΑΠΟΔΕΙΧΝΟΥΝ ΜΕ ΤΙΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ.
Οἱ ὑποψήφιοι θέλουμε νά εἶναι φιλόδοξοι καί μαχητικοί, γιά νά κατακτήσουν τήν ἑλληνική ἀγορά μέ πρωτοποριακά μηχανήματα, ὑψηλῆς εὐρωπαϊκῆς τεχνολογίας, πού ΑΝΑΝΕΩΝΟΝΤΑΙ συνεχῶς. Εἶναι ἀπαραίτητο νά ἔχουν δίπλωμα ὁδηγήσεως καί αὐτοκίνητο, ἀναλαμβάνουμε δέ τά ἔξοδά του.
ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΜΕ: Ἐξασφαλισμένη μεγάλη πελατεία, ἐκπαίδευση ἐδῶ καί στή Γαλλία, μισθό, ποσοστά, ἔξοδα κινήσεως, ἀσφάλιση, ἑβδομάδα 5 ἡμερῶν. Καί στούς ἱκανότερους, προοπτικές ἀνόδου.
Γιά συνέντευξη ἀπευθυνθῆτε: KIS ΕΛΛΑΣ, Ἀβέρωφ 26, Τηλέφωνα 823.6308 — 8211.410.

ΜΕΓΑΛΗ ΝΑΥΠΗΓΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΖΗΤΕΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
ΓΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

ΣΤΙΣ ΚΑΤΩΘΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ:

1. ΗΛΕΚΤΡΟΣΥΓΚΟΛΛΗΤΕΣ
2. ΕΛΑΣΜΑΤΟΥΡΓΟΥΣ
3. ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΟΥΣ
4. ΜΑΝΟΥΒΡΑΔΟΡΟΥΣ

Ἀπασχόληση μόνιμη. — Μεταφορά δωρεάν.

Ἁρμόδιος γιά συνεννόηση κ. Τσιτσές, τηλ. 554.5102.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΠΩΛΗΤΑΙ

ΠΑΡΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟ·Ι·ΟΝΤΩΝ
ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ

Προσφέρομεν: Εὐχάριστο οἰκογενειακό περιβάλλον, μέ πνεῦμα συνεργασίας, ἐξτρα ἀσφάλιση, BONUS, παιδικές κατασκηνώσεις γιά τά παιδιά τῶν ἐργαζομένων. — Βασικός μισθός καί προμήθειες.
Ἡ προηγούμενη πεῖρα στίς πωλήσεις δέν εἶναι ἀπαραίτητη.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ:
α) Ἡλικία ὄχι μεγαλύτερη τῶν 31 ἐτῶν.
β) Νά ἔχουν ἐκπληρωθῆ οἱ στρατιωτικές ὑποχρεώσεις.
γ) Δίπλωμα ὁδηγήσεως.
δ) Νά ἔχη δραστηριότητα, νά ἔχη εὐχάριστο παρουσιαστικό.
ε) Γραμματικές γνώσεις γυμνασίου.

Τά βιογραφικά σημειώματα τυγχάνουν ἀπολύτου ἐχεμυθείας.
Διεύθυνσις: «ΔΙΤΣ» Α.Ε., Σταδίου 43, ΑΘΗΝΑΙ, διά Α.Κ.

ΣΤΕΛΕΧΗ MARKETING

Ἡ Ἑταιρεία:
Μεγάλη διεθνής ἑταιρεία παραγωγῆς καί διανομῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν.

Προσόντα:
Ἐκπαίδευση: Πτυχίο ἀνωτάτης σχολῆς.
Ἡλικία: Μεταξύ 24-28 ἐτῶν. Οἱ ὑποψήφιοι πρέπει νά ἔχουν ἐκπληρώσει τίς στρατιωτικές τους ὑποχρεώσεις.
Ξένη Γλώσσα: Καλή γνώση τῆς Ἀγγλικῆς. Ἡ γνώση τῆς Ἰταλικῆς θά θεωρηθεῖ ὡς ἐπί πλέον προσόν.
Πεῖρα: Προηγούμενη πεῖρα στούς τομεῖς Πωλήσεων, MARKETING ἢ Διαφημίσεως εἶναι ἐπιθυμητή ἀλλά ὄχι ἀπαραίτητη.

Προσφερόμενες Εὐκαιρίες:
Ἐκπαίδευση: Ὅσοι ἐπιλεγοῦν θά ἐκπαιδευθοῦν στίς σύγχρονες μεθόδους Πωλήσεων καί MARKETING, τόσο ἐντός τοῦ κυκλώματος τῆς ἑταιρείας ὅσο καί τῆς μητρικῆς ἑταιρείας στό ἐξωτερικό, ἐργαζόμενοι κατ' ἀρχήν ὡς Πωλητοί, κατόπιν δέ στό τμῆμα MARKETING ὡς ASSISTANT BRAND MANAGERS.
Δυνατότητες προωθήσεως στίς ἀνώτερες βαθμίδες συνεργατῶν τῆς ἑταιρείας.
Μισθός: Ἱκανοποιητικός ἀρχικός μισθός.
Ἐργασία πέντε ἡμερῶν.

Ἀποστείλατε πλήρες Βιογραφικό Σημείωμα εἰς: ΑΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. Λέκκα 23-25 Ἀθήνα, Τ.Τ. 125, γιά Κ.Σ.Κ.
Ὅλες οἱ αἰτήσεις θά θεωρηθοῦν ἀπολύτως ἐμπιστευτικές.

COMPUTER SYSTEMS

A major International bank requires an experienced computer programmer with good systems knowledge to work as an EDP auditor. Training will be provided for the post but applicants should have a sound knowledge of COBOL and have a good working knowledge of English. Ideal applicants will have accounting and banking or auditing experience also. A professional approach to EDP, an ability to work under minimal supervision and an alert, creative mind are essential qualities for this post. Some travelling may be required. Salary negotiable.

Please submit detailed curriculum vitae, in English, to:

CTI
Deborah Halachis
Computer Techniques International
44 Syngrou Avenue,
Athens
Telephone 9236-616

BIEX A.E.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

1. ΣΧΕΔΙΑΣΤΑΙ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ μέ πεῖρα εἰς σιδηράς κατασκευάς.
2. ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΟΙ
3) ΗΛΕΚΤΡΟΣΥΓΚΟΛΛΗΤΑΙ ΣΩΛΗΝΟΣ ΥΨΗΛΗΣ ΠΙΕΣΕΩΣ
4) ΜΟΝΤΑΔΟΡΟΙ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ: Τηλ. 554.3051, ἐσωτ. 12, ἀπό τῆς 7ης μέχρι τῆς 15ης ὥρας, καθημερινῶς πλήν Σαββάτου.

ΠΑΡΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΟΣ

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΠΡΟΣΟΝΤΑ:
— Ἡλικία μέχρι 35 ἐτῶν.
— Πτυχίον ΑΣΟ καί ΕΕ ἢ ΑΒΣ.
— Προϋπηρεσία τοὐλάχιστον τριῶν (3) ἐτῶν σέ Λογιστήριο Βιομηχανικῆς Ἐπιχειρήσεως, καί πεῖρα στήν Κοστολόγηση.
— Ἐκπλήρωση στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων.
— Γνώση τῆς ἀγγλικῆς θά ληφθῆ ὑπ' ὄψη.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ:
— Ἱκανοποιητικός μισθός ἀναλόγως προσόντων.
— Συνεχές ὡράριο ἐργασίας.
— Ἄριστες προοπτικές ἐξελίξεως.

Τό στέλεχος πού ζητᾶμε προορίζεται γιά τή θέση τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Προϊσταμένου Λογιστηρίου.

ΓΡΑΨΑΤΕ: Ἐφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», γιά κύριον Α. Τ., ἀναφέροντας καί οἰκονομικές ἀπαιτήσεις.

---

28) Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΣΜΙΘ

Νέο ἐπεισόδιο τοῦ Λοῦκυ Λοὺκ

(Συνεχίζεται)

86) Ο ΑΣΤΕΡΙΞ ΚΑΙ Η ΧΥΤΡΑ

Νέο ἐπεισόδιο τοῦ Ἀστερίξ

(Συνεχίζεται)

Anglobellenic Agency Copyright: Dargaud Editeur: — Γιά τήν Ἑλλάδα: (Τ. ΨΑΡΟΠΟΥΛΟΣ)

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Κλείσιμο τῆς 26ης 2) 1979

ΔΑΝΕΙΑ — ΤΙΜΕΣ [illegible]

ΚΛΑΔΟΣ Υ-Γ ΦΑΝΤΟΥΡΓΙΕΣ — ΜΕΤΟΧΕΣ / ΜΕΡΙΔΙΑ / ΤΙΜΕΣ [illegible]

ΤΡΑΠΕΖΕΣ - ΑΣΦΑΛΙΣΤ. ΚΑΙ. — ΜΕΤΟΧΕΣ / ΜΕΡΙΔΙΑ / ΤΙΜΕΣ [illegible]

ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΕΣ - ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΚΑΙ. [illegible]

ΧΗΜΙΚΕΣ - ΟΙΚΟΔ. ΥΛΩΝ — ΜΕΤΟΧΕΣ / ΜΕΡΙΔΙΑ / ΤΙΜΕΣ [illegible]

ΞΕΝΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ — Ἀγορά / Πώλησις [illegible]

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ [illegible]

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ πρός "ΤΑ ΝΕΑ"

Ἡ βατότητα δρόμου στήν Ἄνω Βούλα

Κύριε Διευθυντά,
Σέ ἀπάντηση ἐπιστολῆς ἀναγνώστη σας [illegible] 8.1.79 [illegible]

Ν. Β. ΖΑΡΝΤΙΝΙΔΗΣ
Ὑφυπουργός Δημοσίων Ἔργων

Ἀνάπηρος θά βρεθεῖ στό δρόμο;

[illegible]

Ἡ Ναύπακτος δέν ἔχει διδακτήριο

[illegible]

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤ. ΠΑΥΛΟΥ

[illegible]

Α. ΠΑΡΑΛΙΚΑΣ
Ταξίαρχος ἐ.ά.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: [illegible]

ΚΑΘΕΤΑ: [illegible]

Η ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ [illegible]